

๐๒๘ 52
๘๘12 ก

๖- ๒

การวิเคราะห์หนังสือสำหรับเด็กวัย 11 - 14 ปี ที่พิมพ์ในประเทศไทย
ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 - 2522

ปริญญานิพนธ์

ของ

รัชณี แพรนิมิตร

22 ธ.ค. 2523

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 พระโขนง กรุงเทพฯ 11 โทร 3921575 391505๙

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประธานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
กุมภาพันธ์ 2523

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

82842

การวิเคราะห์หนังสือสำหรับเด็กวัย 11 - 14 ปี ที่พิมพ์ในประเทศไทย
ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 - 2522

บทคัดย่อ

ของ

รัตน์ แพรานิตร

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
กุมภาพันธ์ 2523

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์คุณภาพของหนังสือสำหรับเด็กวัย 11 - 14 ปี ที่พิมพ์ในประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 - 2522 ในด้านเนื้อหา ลักษณะรูปเล่ม และลีลาการเขียน

ผู้วิจัยได้คัดเลือกหนังสืออ่านเพื่อความเพลิดเพลินสำหรับเด็กวัย 11 - 14 ปี ที่สำนักพิมพ์ต่าง ๆ ในประเทศไทยจัดพิมพ์เป็นภาษาไทย เฉพาะเรื่องที่แต่งขึ้นเองมิใช่เรื่องแปลมาจากภาษาต่างประเทศ โดยมีเนื้อหาเป็นลักษณะเด่นของเรื่อง ภาพเป็นเพียงส่วนประกอบ

ได้หนังสือที่จะนำมาวิเคราะห์หนังสือจำนวน 29 เล่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือเกณฑ์การวิเคราะห์ที่สร้างขึ้นเองโดยการศึกษาและรวบรวมหลักเกณฑ์ในการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก ลักษณะหนังสือสำหรับเด็ก เกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกและการประเมินค่าหนังสือสำหรับเด็กจากเอกสาร หนังสือ และงานวิจัยของไทยและต่างประเทศ ทั้งนี้เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมของเกณฑ์ที่สร้างขึ้นนี้ โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญวรรณกรรมสำหรับเด็กจำนวน 4 ท่าน เป็นผู้พิจารณา เมื่อปรับปรุงให้ดีขึ้นตามข้อเสนอแนะแล้วจึงใช้ในการวิเคราะห์ ลักษณะของเกณฑ์การวิเคราะห์เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ ดีมาก ดี ปานกลาง ควรปรับปรุง และใช้ไม่ได้

การวิเคราะห์หนังสือ ผู้วิจัยอ่านหนังสือแต่ละเล่มอย่างละเอียดถี่ถ้วน แล้วให้คะแนนคะแนนตามเกณฑ์ในแต่ละด้าน คือด้านเนื้อหา ลักษณะรูปเล่ม และลีลาการเขียน ใช้การพิจารณาพิจารณาอย่างรอบคอบมากกว่า 2 ครั้ง เพื่อให้การระดับคะแนนเป็นไปตามเกณฑ์การวิเคราะห์อย่างแท้จริง

ผลการวิเคราะห์มีดังต่อไปนี้

1. ด้านเนื้อหา หนังสือที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ด้านเนื้อหาในระดับดีมาก มีจำนวน 2 เล่ม อยู่ในระดับที่จำนวน 17 เล่ม ระดับปานกลางจำนวนเจ็ดเล่ม และระดับควรปรับปรุงจำนวนสามเล่ม

2. ก้านลักษณะรูปเล่ม ไม่มีหนังสือเล่มใดมีคุณภาพตามเกณฑ์ก้านลักษณะรูปเล่ม ในระดับดีมาก หนังสือส่วนใหญ่มีคุณภาพอยู่ในระดับดี มีจำนวน 20 เล่ม และอยู่ในระดับ ปานกลาง จำนวนเก้าเล่ม

3. ก้านสีและการเขียน หนังสือที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ก้านสีและการเขียนในระดับดีมาก มีเพียงหนึ่งเล่ม อยู่ในระดับดีเป็นส่วนใหญ่มีจำนวน 18 เล่ม ระดับปานกลางจำนวนแปดเล่ม และระดับควรปรับปรุงจำนวนสองเล่ม

เมื่อทราบผลการวิเคราะห์และเรียงหนังสือตามลำดับค่าเฉลี่ยจากการวิเคราะห์ในแต่ละด้านแล้ว ใช้หนังสือที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและต่ำสุดของแต่ละด้าน คือสูงสุดและต่ำสุดในด้านเนื้อหา ลักษณะรูปเล่มและสีและการเขียน จำนวนหกเล่มมาตรวจสอบผลการวิเคราะห์ โดยนำไปให้นักเรียนวัย 11 - 14 ปี อ่านและสอบถามความคิดเห็น โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างจากนักเรียนชั้น ม.1 และชั้น ม.2 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร 5 แห่ง แห่งละ 20 คน เป็นนักเรียนทั้งสิ้น 100 คน สำหรับแบบสอบถามความคิดเห็นนี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยอาศัยเกณฑ์การวิเคราะห์เป็นหลัก ให้นำไปทดลองใช้และหาค่าความเชื่อมั่นได้ .72 ผลปรากฏว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสือในแต่ละด้าน มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับค่าเฉลี่ยจากการวิเคราะห์ของผู้วิจัยในทุกด้านและทุกเล่ม

ผลการวิเคราะห์ครั้งนี้จะเป็นประโยชน์แก่บรรณารักษ์และบุคลากรในการเลือกซื้อหนังสือสำหรับเด็กได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนเป็นแนวทางในการเขียน การผลิตและการปรับปรุงหนังสือสำหรับเด็กแก่นักเขียนและผู้ผลิตหนังสือสำหรับเด็กในประเทศไทย

AN ANALYSIS OF CHILDREN'S BOOKS PUBLISHED IN THAILAND
BETWEEN B.E.2520-2522 FOR 11-14 YEAR-OLD CHILDREN

AN ABSTRACT

BY

RATCHANEE PRAENIMITR

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University
February 1980

The purpose of this investigation was to analyze the quality of Children's books published in Thailand between B.E. 2520 - 2522 for 11 - 14 year-old children with respect to contents, formats, and styles of writing.

The investigator selected recreational books written for 11 - 14 year-old children, particularly those original writings published in Thailand in Thai language but the translations from foreign language. Twenty-nine books were the total number to be analyzed.

The analysis tool used was the analysis criteria constructed by the investigator. Criteria for writing children's books, formats of good children's books, and criteria for selecting and evaluating children's books found in documents, books, and research works in Thailand as well as abroad were studied and used as bases for constructing the analysis criteria. To assure the validity of the criteria, 4 experts of children's literature were consulted. After being improved as suggested by these experts, the criteria were used in performing an analysis. The criteria were essentially designed as a rating scale of 5 categories, namely, very good, good, fair, need improvement and bad.

The process of analyzing were, the investigator read each book continuously and assigned scores with respect to the designed scale for each aspect, ie, contents, formats, and styles of writing. Such processes were repeated twice to assure the consistency of the score.

The results of the analysis were as follows :

1. With **respect** to contents, there were two books rated very good according to the ~~analysis~~ criteria for contents while 17 books were rated good, 7 books rated fair, and three books rated need improvement respectively.

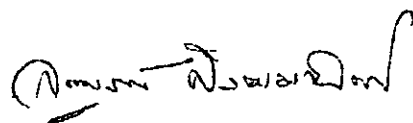
2. With respect to formats, none of the books was rated very good according to the analysis criteria for ~~formats~~ while 20 books were rated good and nine were rated fair.

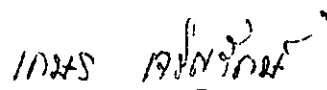
3. With respect to styles of writing only one book was rated very good while 18 books were rated good, eight books rated fair, and two books rated need improvement.

The 6 analyzed books were selected for rechecking by using the following process. All books were ranked according to their mean scores of each aspect reselected from the first time analysis. The ones with highest and lowest mean scores in the aspects of contents, formats, and styles of writing were selected. These books were to be read and evaluated by 11 - 14 year-old students. The sample students comprised 100 M. 1 and M. 2 students from 5 demonstrative schools in Bangkok, 20 students from each school. The students were asked to answer the questionnaire prepared on the bases of the analysis criteria by the investigator. The questionnaire was pretested and the reliability of .72 was found. The results of the study revealed that the mean scores of the students' opinion for each aspect were related with those of the investigator for every book and every aspect.

It was believed that the results of this study would be useful to librarians and parents in selecting appropriate books for children. This would be a useful guideline for writers and publishers in writing, publishing, and improving children's books as a whole for Thai children.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิติไศ์พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

 ประธาน

 กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ก็ด้วยความกรุณาจากอาจารย์ สมบูรณ์ ศิงฆานันท์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เกษร เจริญรักษ์ ที่ให้ความช่วยเหลือ แนะนำ ให้ขอคิอันเป็นประโยชน์ และช่วยตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดเวลาแห่งการทำวิจัย ผู้เขียนซาบซึ้งและสำนึกในพระคุณเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์คุณัญจน อินทรกำแหง รองศาสตราจารย์ ดร. ภูมิ รัตติกาล อาจารย์ฉวีวรรณ จิ่งเจริญ คุณวิริยะ สิริสิงห์ ที่ได้กรุณาตรวจสอบคุณภาพและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเกณฑ์การวิเคราะห์

ขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สวนา พรพัฒน์กุล และอาจารย์สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยาทุกท่าน ที่มีส่วนให้คำปรึกษาคานสถิติ และขอบพระคุณอาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ทุกท่าน ที่ให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ รวมทั้งคอยสอบถามถึงความสำเริงมาโดยตลอด

ขอขอบคุณอาจารย์ นรินทร์ บุญชู อาจารย์บรรณารักษ์ และนักเรียนจากโรงเรียนมัธยมสาธิตในกรุงเทพมหานครทุกแห่ง ที่ให้ความร่วมมือและความสะดวกในการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม

ขอขอบคุณคุณเผด็จ จิระสานต์ ที่กรุณาปรับจัดพิมพ์ตาราง ขอขอบคุณบัณฑิต จันทร์นันท และคุณวิจิตร อักษรฐ ซึ่งรับภาระในด้านการพิมพ์และการอัดสำเนา

คุณกรรณิการ์ นาคอย คุณสุกัญญา สติยศ และคุณสุกานดา คีโพธิ์กลาง เป็นผู้ให้ความช่วยเหลืออย่างมากในทุกขั้นตอน ผู้เขียนซึ่งในน้ำใจเป็นอย่างยิ่ง

ขอบคุณคุณวันทนา เลิศสินไทย คุณสุภาลักษณ์ พงษ์สุธรรม คุณศรีวิภา แพรนิมิตร เพื่อน ๆ พี่ ๆ และ น้อง ๆ ทุกคนที่ส่วนช่วยเหลือให้กำลังใจจนปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี.

รัชณี แพรนิมิตร

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
/ ภูมิหลัง	1
/ ความมุ่งหมายของการศึกษาครั้งนี้	3
/ ความสำคัญของการศึกษาครั้งนี้	3
ขอบเขตของการศึกษาครั้งนี้	4
/ คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ	4
2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	5
เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานเนื้อหา	5
เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะรูปแบบ	13
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานลีลาการเขียน	18
3 วิธีการดำเนินการ	25
/ กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	25
/ เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์	27
การวิเคราะห์หนังสือ	29
การรวบรวมข้อมูล	31
วิธีจัดการกับข้อมูล	31
/ สถิติที่ใช้	33
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	35
ขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์	35
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์หนังสือจำนวน 29 เล่ม ในงานเนื้อหา	35
ลักษณะรูปแบบและลีลาการเขียน	35

ตอนที่ 2 ผลการตรวจสอบการวิเคราะห์หนังสือจำนวน 6 เล่ม	
ในคานเนื้อหา ลักษณะรูปเล่มและลีลาการเขียน	50
5 / บทขอ สรุปผล อภิปราย และขอเสนอแนะ	53
บทขอ	53
ความมุ่งหมายของการศึกษาครั้งนี้	53
วิธีดำเนินการศึกษาครั้งนี้	53
กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	53
เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์หนังสือ	54
การวิเคราะห์หนังสือ	55
วิธีการกระทำกับข้อมูล	55
สรุปผลการวิเคราะห์	55
อภิปรายผล	58
ขอเสนอแนะ	61
ขอเสนอแนะสำหรับผู้เขียนหนังสือสำหรับเด็ก	61
ขอเสนอแนะสำหรับสำนักพิมพ์	61
ขอเสนอแนะสำหรับบรรณารักษ์	61
ขอเสนอแนะสำหรับบุคลากรของนักเรียน	62
ขอเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	62
บรรณานุกรม	63
ภาคผนวก	67

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 การระคับกะแนนและค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์คานเนื้อหา	36
2 การระคับกะแนนและค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์คานลักษณะรูปเล่ม	40
3 การระคับกะแนนและค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์คานลีลาการเขียน	44
4 ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์คานเนื้อหา ลักษณะรูปเล่ม และลีลาการเขียน	49
5 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสือคานเนื้อหา ลักษณะรูปเล่มและลีลาการเขียน	50
6 ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์จากการวิเคราะห์ของผู้วิจัย และค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของนักเรียนในคานเนื้อหา ลักษณะรูปเล่ม และลีลาการเขียน	51

ภูมิหลัง

เด็กเป็นสมาชิกที่มีค่าของครอบครัว สังคม และประเทศชาติ เป็นผู้ที่สืบทอด
ศิลปะวัฒนธรรมและทุกสิ่งทุกอย่างจากคนรุ่นหนึ่งไปยังคนอีกรุ่นหนึ่ง เป็นที่ยอมรับของประเทศ
ชาติทั่วโลกว่า อนาคตของชาติจะเจริญก้าวหน้า รุ่งโรจน์หรือล้มเหลวเพียงใดขึ้นอยู่กับ
ประสิทธิภาพของเด็กในวันนี้ ดังนั้นเด็กจึงเปรียบประดุจหัวใจของชาติ อันเป็นศูนย์กลางของ
ความรักความหวัง และความตั้งใจของประชากรทั้งมวล

องค์การสหประชาชาติ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของเด็ก จึงกำหนดในปี พ.ศ.2522
เป็นปีเด็กสากล โดยมีความมุ่งหวังที่จะให้ผู้ใหญ่หันมาให้ความสนใจกับเด็กในประเทศต่าง ๆ
ทั่วโลก ได้หันมาสนใจต่อสภาพและความต้องการของเด็กในปัจจุบันนี้มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อ
พัฒนาเด็กให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความคิด มีเหตุผล มีความสามารถสร้างสรรค์ประโยชน์ให้แก่
สังคม ดังนั้นหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งหน่วยงานราชการและเอกชนจึงพยายามจัดกิจกรรมเพื่อ
ส่งเสริมความเจริญงอกงามในด้านต่าง ๆ ของเด็ก กิจกรรมอย่างหนึ่งที่จัดขึ้นเพื่อสนอง
วัตถุประสงค์ดังกล่าวก็คือ การส่งเสริมให้การผลิตหนังสือสำหรับเด็ก เพราะหนังสือ
ประเภทนี้มีความสำคัญอย่างยิ่ง ถึงพระราชดำรัสของสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธร-
เทพรัตนราชสุดาฯ เสด็จในงานสัปดาห์ทองสมุคครั้งที่ 1 พุทธศักราช 2519 ที่ว่า

"...หนังสือประเภทภาพเจ้าคิดมีความสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งคือ หนังสือสำหรับเด็ก
วัยเด็กเป็นวัยเรียนรู้ เด็ก ๆ ส่วนใหญ่สนใจที่จะทราบเรื่องราวต่าง ๆ แปลก ๆ
ใหม่ ๆ อยู่แล้ว ถ้าเรามีหนังสือที่มีคุณภาพทั้งเนื้อหาและรูปภาพให้เขาอ่าน
ให้ความรู้และความบันเทิง เด็กจะเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ รอบรู้ มีธรรม
ประจำใจ มีความรักบ้านเมือง มีความปรารถนาจะทำประโยชน์ที่ควร..."

หนังสือสำหรับเด็กย่อมมีคุณค่าต่อเด็กทุกระดับชั้นไม่เลือกเพศและวัย และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นประโยชน์ต่อเด็กวัย 11 - 14 ปี ซึ่ง เฮอร์ล็อก กล่าวว่าเป็นวัยแห่งการปรับตัว วัยแห่งปัญหา เป็นวัยที่มีความเคร่งเครียดทางอารมณ์ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางกาย วัยแห่งปัญหา และสังคมอย่างมากบาย (Hurlock. 1968 : 394) เพราะใน ขณะที่ร่างกายเปลี่ยนแปลงและต้องการอาหารไปเสริมสร้างอย่างมากนั้น สมองและจิตใจ ก็ต้องการอาหารทางจิตใจ มาหล่อเลี้ยงเช่นกัน ฉะนั้นเพื่อสนองอารมณ์ ช่วยตอบคำถาม ต่าง ๆ และเป็นเพื่อนผู้ใกล้ชิดที่คอยให้กำลังใจ จึงต้องอาศัยหนังสือเป็นอุปกรณ์สำคัญที่จะให้ คุณประโยชน์ตามความคึกของวัยจนที่ว่า หนังสือคือสิ่งมหัศจรรย์อันเอกของโลก มหัศจรรย์ เพราะทันสมัยอยู่เสมอ สอนองความต้องการได้ทุกโอกาสทุกเวลา ทั้งยังเป็นการลงทุนอย่าง ประหยัด แต่ได้ผลตอบแทนที่จะประมาณไม่ได้ (วัจนวณ อินทรกำแหง 2517 : 8)

ดังนั้นหนังสือสำหรับเด็กวัยนี้จึงมีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างมากในร้านที่จะเป็นเข็มทิศ
ช่วยชี้แนะแนวทางที่ถูกต้องให้กับวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิตให้ประสบความสำเร็จ
ได้พบกับอุดมคติและอิสรภาพที่แสวงหาด้วยตัวเองอย่างภาคภูมิใจ

ฉะนั้นนอกจากแบบเรียนแล้ว เด็กวัยนี้ควรจะได้^๑อ่านหนังสือประเภทอื่น ๆ เพื่อ^๒ให้ได้รับความคิดใหม่ ๆ ความเพลิดเพลิน และส่งเสริมประสบการณ์ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น^๓ ประกอบกับเด็กวัย ๘ - ๑๕ ปี เป็นเด็กที่อยู่ในวัยที่มีความสำคัญในการพัฒนาความสนใจใน^๔การอ่าน การสร้างรสนิยมในการอ่าน และจะเป็นพื้นฐานให้เด็กรักการอ่าน ซึ่งจะคงอยู่^๕ต่อไปจนตลอดชีวิต อยู่นั้นจึงเป็นระยะที่เหมาะสมที่จะช่วยพัฒนาทัศนคติของเด็กในการใช้เวลา^๖ว่างเพื่อแสวงหาความรู้โดยการอ่าน (Schone11. 1962 : 192) และหนังสืออ่าน^๗เพื่อความเพลิดเพลินสำหรับเด็กก็จะเป็นบันไดขั้นแรกที่จะนำไปสู่การก้าวไปสู่ความเป็นผู้รัก^๘การอ่านในที่สุด ซึ่งแม้ว่าการเขียนหนังสือที่ดีสำหรับเด็กวัยนี้จะเป็นงานที่ยากยิ่งเพราะเป็นงาน^๙สร้างสรรค์ชีวิตเยาวชนก็ตาม ก็เป็นที่ยืนยันปัจจุบันสำนักพิมพ์ต่าง ๆ ในประเทศไทย^{๑๐}ได้ผลิตหนังสืออ่านเพื่อความเพลิดเพลินสำหรับเด็กวัยนี้ออกจำหน่ายอย่างกว้างขวาง หนังสือ^{๑๑}เหล่านี้แตกต่างกันทั้งในด้านเนื้อหา ภาพ สี ขนาดตัวอักษร ตลอดจนขนาดรูปเล่ม ทำให้^{๑๒}เห็นว่ายังไม่มีความมาตรฐานในการผลิตหนังสือสำหรับเด็กอย่างแท้จริง (สมทรง สีสลายน

2516 : 5) และเนื่องจากวรรณกรรมมีอิทธิพลต่อผู้อ่านทั้งในค่านิยมสร้างสรรค์และทำลาย (สิทธา พินิจกุล และ สุชาติ สวัสดิ์ศรี 2521 : 63 - 65) ดังนั้นจึงมีความจำเป็นของคัดเลือกหนังสือและประเมินค่าหนังสืออย่างพินิจพิจารณา เพื่อให้ทราบว่าหนังสือเล่มใดเหมาะสมสำหรับเด็ก (Huck. 1976 : 37)

เพื่อให้เด็กได้มีหนังสือที่คุณภาพดี มีความถูกต้อง เหมาะสมกับระดับความสามารถ และความสนใจของเด็กทั้งยังตรงกับความต้องการของสังคม ผู้เขียนซึ่งตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของหนังสือสำหรับเด็กเป็นอย่างดีว่า เป็นสื่อสำคัญที่จะปลูกฝังคุณธรรม สุนทรีย์ทางอารมณ์ และความงามต่าง ๆ ให้เกิดกับเด็ก จึงมีความสนใจและมุ่งหวังว่าการวิเคราะห์หนังสือสำหรับเด็กวัย 11 - 14 ปี ที่จัดพิมพ์ขึ้นในประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 - 2522 จะเป็นวิธีการที่วิธีหนึ่งที่จะช่วยให้ทราบถึงคุณภาพของหนังสือสำหรับเด็กวัยนี้ในค่านิยม เนื้อหา ลักษณะรูปเล่ม และลีลาการเขียน ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการเลือกซื้อของบรรณารักษ์และผู้ปกครอง ตลอดจนเป็นแนวคิในการเขียน การผลิต และการปรับปรุงหนังสือสำหรับเด็กแก่นักเขียนและผู้ผลิตหนังสือสำหรับเด็กในประเทศไทยต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อวิเคราะห์คุณภาพของหนังสือสำหรับเด็กวัย 11 - 14 ปี ที่พิมพ์ในประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 - 2522 ในค่านิยม เนื้อหา ลักษณะรูปเล่ม และลีลาการเขียน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ทำให้ทราบคุณภาพในค่านิยม เนื้อหา ลักษณะรูปเล่ม และลีลาการเขียนของหนังสือสำหรับเด็กวัย 11 - 14 ปี ที่พิมพ์ในประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 - 2522
2. เพื่อเป็นแนวทางแก่บรรณารักษ์และผู้ปกครองในการพิจารณาจัดหาหรือเลือกซื้อหนังสือสำหรับเด็กได้อย่างเหมาะสม
3. เพื่อเป็นแนวทางในการเขียน การผลิต และการปรับปรุงหนังสือสำหรับเด็ก

แก่นักเขียนและผู้ผลิตหนังสือสำหรับเด็กในประเทศไทย

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ศึกษาเฉพาะหนังสือที่อ่านเพื่อความเพลิดเพลินสำหรับเด็กวัย 11 – 14 ปี ที่สำนักพิมพ์ต่าง ๆ ในประเทศไทยจัดพิมพ์เป็นภาษาไทย ตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2520 ถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2522 เฉพาะเรื่องที่แต่งขึ้นเอง มิใช่เรื่องแปลมาจากภาษาต่างประเทศ ในด้านเนื้อหา ลักษณะรูปเล่ม และลีลาการเขียน

คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ

1. หนังสือสำหรับเด็กวัย 11 – 14 ปี หมายถึง หนังสือที่เขียนขึ้นเพื่อให้ความเพลิดเพลินแก่เด็กวัย 11 – 14 ปี โดยมีเนื้อหาเป็นลักษณะเด่นของเรื่อง ภาพเป็นเพียงส่วนประกอบ ไม่เป็นเรื่องทางวิชาการที่ให้ความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ โดยตรง
2. หนังสืออ่านเพื่อความเพลิดเพลิน (Recreational Books) หมายถึง หนังสือเพื่อความบันเทิง ซึ่งมีเนื้อหาสาระตรงกับความสนใจของเด็ก เช่น เรื่องการผจญภัย เรื่องปริศนา งานอดิเรก เรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็ก เรื่องเกี่ยวกับชีวิตครอบครัว ชีวิตสัตว์ และสังคมปัจจุบัน ทั้งนี้อาจจะเสนอในรูปแบบนิทาน เรื่องสั้น หรือนวนิยายก็ได้
3. เนื้อหา หมายถึง โครงเรื่องและสาระสำคัญของเรื่อง อันเป็นเรื่องราวและเหตุการณ์ที่ปรากฏอยู่ในหนังสือ ซึ่งรายละเอียดของข้อมูลต่าง ๆ นี้จะส่งผลให้เกิดความคิดและอารมณ์ให้กับผู้อ่าน
4. ลักษณะรูปเล่ม หมายถึง ขนาดของหนังสือ จำนวนหน้า ขนาดตัวอักษร คุณภาพของกระดาษและการพิมพ์ การจัดวางหน้า ปกและภาพประกอบ การเย็บเล่มและการเข้าเล่ม
5. ลีลาการเขียน หมายถึง วิธีการเสนอเนื้อหา การดำเนินเรื่อง การใช้บทสนทนา การใช้ภาษา วิธีการเสนอตัวละคร และการปิดเรื่อง

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

จุดมุ่งหมายหรือเจตนาในการจัดทำหนังสือสำหรับเด็กนั้น มุ่งที่จะให้เกิดประโยชน์แก่เด็กดังต่อไปนี้ คือ

1. ให้อ่านหนังสือได้คล่องแคล่วแตกฉาน
2. ให้ความเพลิดเพลินอารมณ์
3. ให้เป็นการลับสมอง และส่งเสริมเชาวน์ปัญญาของเด็ก
4. ให้ความรู้
5. ปลูกฝังคุณธรรม

(กระทรวงศึกษาธิการ 2515 : 50) โดยเหตุนี้หนังสือสำหรับเด็กจึงต้องมีคุณลักษณะที่เด่นแตกต่างจากหนังสือประเภทอื่น ๆ ฉะนั้นในการศึกษาค้นคว้าจึงได้รวบรวมหลักเกณฑ์ในการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก ลักษณะหนังสือสำหรับเด็ก การพิจารณาคัดเลือกหนังสือสำหรับเด็ก และการประเมินค่าหนังสือสำหรับเด็กจากเอกสารหนังสือและงานวิจัยของไทยและต่างประเทศ เพื่อประกอบการวิเคราะห์โดยแบ่งเสนอเป็น 3 ด้าน คือ

1. เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวกับด้านเนื้อหา
2. เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวกับด้านลักษณะรูปแบบ
3. เอกสารที่เกี่ยวกับด้านวิธีการเขียน

1. เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวกับด้านเนื้อหา

พูดถึงหนังสือสำหรับเด็กว่าควรมีลักษณะดังนี้ คือ

1. ให้ความรู้
2. โกร่งเรื่องสมเหตุสมผล
3. เสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อสิ่งมีชีวิต

4. เสริมสร้างความเข้าใจในตัวเอง เข้าใจคนอื่นและสิ่งแวดล้อม
5. เสริมความรู้ที่มีอยู่แล้วให้ขยายกว้างยิ่งขึ้น
6. ให้ความเพลิดเพลิน
7. กระตุ้นให้เกิดความคิด จินตนาการสร้างสรรค์
8. ช่วยแนะแนวทางความคิดและเป็นแหล่งบันทึกลำใจ

(Tooze. 1969 : 78) และ อีค ไค้ให้รายละเอียดในการประเมินค่าหนังสือสำหรับเด็กแต่ละวัย ซึ่งก่อนอ่านต้องดูว่าเป็นหนังสือประเภทใด มีความเหมาะสมกับระดับอายุใด แล้วจึงพิจารณาค่านทาง ๆ คือ

โครงเรื่อง

1. เด็กจะต้องสนุกสนานไปกับเนื้อเรื่อง
2. เรื่องจะต้องมีความเคลื่อนไหว เปลี่ยนแปลง
3. โครงเรื่องแปลกและใหม่
4. มีเหตุผลที่น่าเชื่อถือ
5. มีโครงเรื่องที่ดี

แกนของเรื่อง

1. ต้องมีแกนของเรื่อง
2. แกนของเรื่องมีคุณค่าสำหรับเด็ก
3. การเสนอแกนของเรื่องเป็นไปตามธรรมชาติและปรากฏชัดเจน
4. แกนของเรื่องไม่เกินความเป็นจริง
5. มีการแฝงคุณธรรม

(Huck. 1976 : 16) ส่วน ฮอร์น เขียนเกณฑ์สำหรับประเมินค่าหนังสือสำหรับเด็กคนนี้อาจควรมีคุณภาพดังต่อไปนี้

1. ให้อธิบายที่ควรจะให้เด็กทราบ
2. มีความเหมาะสมกับประสบการณ์และภูมิหลังของเด็กที่อ่าน
3. เนื้อเรื่องให้อธิบายเห็นที่เป็นปัจจุบัน

4. โครงเรื่องมีการกระทำซึ่งชวนให้ติดตาม
5. เนื้อเรื่องและการดำเนินเรื่องเป็นที่สนใจของเด็ก
6. สามารถทำให้เด็กเกิดการบอกเล่าตาม
7. เป็นเนื้อเรื่องที่เด็กชอบรับ
8. เนื้อหานั้นส่งเสริมให้รักการอ่าน
9. แสดงให้เห็นถึงธรรมชาติของมนุษย์
10. หนังสือนั้นบอกำเนินมาจากสิ่งที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต เช่น ความรัก การยอมรับ การบอกเล่า ความเป็นเจ้าของและความเชื่อต่าง ๆ
11. ต้องเน้นว่า ความมีเมตตา การยกย่อง ความซื่อสัตย์ ความกล้าหาญ มีคุณธรรมเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินชีวิต
12. ไม่มีลักษณะการสอนศีลธรรมแต่จะแทรกอยู่โดยเด็กไม่รู้ตัว
13. ศีลธรรมและข้อควรประพฤติปฏิบัติต้องเป็นสิ่งที่เด็กเข้าใจและสามารถปฏิบัติได้
14. ผู้เขียนต้องให้ความเป็นธรรมชาติ ไม่มีอคติกับเชื้อชาติ ศาสนา ลัทธิใด ๆ

(Horne. 1970 : 71)

เนื่องจากเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าหนังสือสำหรับเด็กวัยใดควรมีคุณประโยชน์และเป็นที่ชื่นชอบของเด็กก็ต่อเมื่อหนังสือเล่มนั้นตรงกับความสนใจและตรงกับความต้องการของเด็ก ดังเช่นความคิดเห็นของคูนัญจวน ที่กล่าวถึงลักษณะหนังสือสำหรับเด็กที่คิดว่า ต้องตรงกับ ความสนใจและสนองอารมณ์ปรารถนาของเด็กได้ (นัญจวน อินทรกำแหง 2518 : 78,85) ดังนั้นเพื่อให้ทราบว่าลักษณะเนื้อหาของหนังสือสำหรับเด็กวัย 11 - 14 ปี ควรเป็นเช่นไร จึงต้องศึกษาเรื่องความต้องการและความสนใจของเด็กในวัยนี้ประกอบไปด้วย

แชนนา และ แมค แอลลิสเตอร์ ได้กล่าวถึงความต้องการของวัยรุ่นนั้นจะเป็นผลสืบเนื่องไปถึงความสนใจในการอ่านไว้ 11 ประการ คือ

1. ต้องการความมั่นใจว่าตนเป็นผู้ปกติทั้งทางกาย ใจ อารมณ์ และสังคม
2. ต้องการโอกาสที่จะพัฒนาความเป็นอิสระทางอารมณ์จากผู้ใหญ่

3. ต้องการความช่วยเหลือในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในครอบครัว
4. ต้องการความช่วยเหลือแนะนำในเรื่องบทบาทของผู้ใหญ่ โดยเฉพาะในเรื่องการหาเลี้ยงชีพในการตั้งหลักฐานและครอบครัว
5. ต้องการมีความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนวัยเดียวกันทั้งสองเพศ
6. ต้องการที่จะเข้าใจและเรียนรู้วิธีการในการควบคุมธรรมชาติ
7. ต้องการที่จะได้รับความสำเร็จจากประสบการณ์โดยตรง
8. ต้องการความช่วยเหลือในการปรับตัวให้เข้ากับสังคม และมีความรับผิดชอบ

มีคชอบตอสังคมตามสมควรแก่ฐานะ

9. ต้องการความช่วยเหลือในการแสวงหาปรัชญาชีวิตที่แน่นอน
10. ต้องการความช่วยเหลือในการพัฒนาความรับผิดชอบในคุณค่าของสิ่งอันเป็น

ศิลปะงดงาม

11. ต้องการ โภกาสพักผ่อนและสนุกสนานเที่ยง

(Hanna and McAllister. 1960 : 55)

เมื่อความต้องการของวัยรุ่นมีดังนี้ ความสนใจในการอ่านหรือหนังสือที่วัยรุ่นต้องการอ่านก็ควรเป็นไปเพื่อสนองความต้องการดังกล่าว ซึ่งพอจะจำแนกความสนใจในการอ่านของวัยรุ่นตามลำดับอายุได้ดังต่อไปนี้

อายุ 11 ปี

เด็กชายยังคงชอบเรื่องผจญภัย ลึกลับ และเพิ่มความสนใจในการค้นคว้าประติมากรรม และวิทยาศาสตร์มากขึ้น หนังสือเกี่ยวกับเครื่องยนตร์กลไก หนังสือการ์ตูน ยังคงเป็นที่ถูกใจอยู่ แต่บางคนจะลดความสนใจในเรื่องสัตว์ไปบ้าง

เด็กหญิงชอบเรื่องเกี่ยวกับชีวิตในบ้าน สัตว์เลี้ยง เรื่องเกี่ยวกับธรรมชาติ และชอบเรื่องรัก ๆ ใคร่ ๆ บางทีก็ชอบนิยายผจญภัยอย่างเด็กชายเหมือนกัน

อายุ 12 ปี

เด็กชายชอบเรื่องที่มีการจบอย่างขมขื่นไว้ให้คิด ชอบอ่านหนังสือเกือบทุกชนิด เป็นคนว่า ฉลาด ประวิติศาสตร์ ชีวประวัติ การกีฬา ฯลฯ

เด็กหญิงส่วนมากยังชอบเรื่องเกี่ยวกับชีวิตในบ้าน ในโรงเรียน ชอบเรื่องรัก ๆ ใคร ๆ มากขึ้น เรื่องฉฉฉฉฉฉยังชอบอยู่ และเริ่มอ่านนวนิยายสำหรับผู้ใหญ่ บางทีก็ชอบเรื่องเกี่ยวกับอาชีพด้วย ในวัยนี้เด็กหญิงเริ่มอ่านเกือบทุกอย่างเหมือนกัน

อายุ 13 ปี

เด็กชายยังคงชอบเรื่องเครื่องยนตร์กลไก ชอบเรื่องเกี่ยวกับงานอดิเรก และการเพาะความงามของร่างกาย

เด็กหญิงคงอ่านนวนิยายของผู้ใหญ่ต่อไป ไม่ชอบหนังสือที่เป็นหลักวิชาจนเกินไป เริ่มชอบหนังสือคำประพันธ์ บทละคร เรื่องเกี่ยวกับสัตว์เลี้ยงก็ยังชอบอยู่

อายุ 14 ปี

ความสนใจจะเริ่มพุ่งเป้าไปในแนวใดแนวหนึ่งโดยเฉพาะ

เด็กชายชอบอ่านชีวประวัติ การเดินทาง เครื่องยนตร์กลไกต่าง ๆ บางคนเริ่มอ่านหนังสือรัก ๆ ใคร ๆ บาง แต่เรื่องนั้นจะต้องรวดเร็วทันใจ

เด็กหญิงชอบเรื่องรักใคร่ที่สะท้อนอารมณ์ บักคึกใจเรื่องราวที่แท้จริงเกินความจริง ง่าย ๆ บางคนสนใจหนังสือเกี่ยวกับอาชีพมากขึ้น และยังสนใจบทละคร คำประพันธ์ด้วย

(รัฐจวน อินทรกำแหง 2517 : 96 - 97) ซึ่งสอดคล้องกับข้อเขียนของ นพพร เพ็ชรพิฑูล (นพพร เพ็ชรพิฑูล 2522 : 13, 15, 57)

คาร์ลเซน ได้อธิบายถึงลักษณะและประเภทของหนังสือสำหรับวัยรุ่นตอนต้น คือ วัยที่เด็กอายุ 11 - 14 ปี ว่าเป็นวัยที่เด็กพยายามหารูปแบบของเรื่องที่ตนพอใจมากที่สุด ซึ่งส่วนใหญ่จะเลือกอ่านมากกว่า 2 ประเภทขึ้นไป คือ

1. เรื่องราวเกี่ยวกับสัตว์ (Animal Stories) เด็กส่วนใหญ่จะชอบ-

เรื่องสั้นมาก บางคนอ่านถึง 150 - 200 เรื่อง และเริ่มมีความชอบพิเศษเฉพาะตัวแต่ละชนิด เช่นเรื่องมา หรือสุนัข เป็นต้น

2. เรื่องผจญภัย (Adventure Stories) เด็กชายในวัยนี้จะเป็นนักอ่านเรื่องผจญภัยต่าง ๆ ผู้ยิ่งใหญ่จริง ๆ ซึ่งลักษณะของเนื้อเรื่องมักจะมีการแก้ปัญหา ความฉลาด ความกล้าหาญ และท้ายที่สุดตัวละครสามารถแก้ปัญหาได้จนสำเร็จงดงาม

3. เรื่องลึกลับ (Mystery Stories) ซึ่งต่างจากเรื่องลึกลับของผู้ใหญ่ เพราะวัยรุ่นทองมักจะสืบหาว่า "ใครเป็นผู้กระทำ" (Who-done-it ?) และตัวละครเป็นเด็กวัยเดียวกับเขาที่พบสถานการณ์ต่าง ๆ เช่นการสืบหาสมบัติหรือพินัยกรรมที่หายไป เด็กชายต้องการให้เรื่องเกิดขึ้นในสถานที่แปลก ๆ เป็นต้นว่า ป่าเขา เหวลึก ส่วนเด็กหญิงนิยมให้เป็นฉากในสถานที่ที่คุ้นเคย เช่นในสวนสาธารณะ

4. เรื่องเหนือธรรมชาติ (Tales of the Supernatural) เป็นเรื่องคล้ายเรื่องลึกลับมหัศจรรย์ ซึ่งอ่านแล้วทำให้เกิดความตื่นเต้น ระทึกใจ ขวნიหัดใจ มีลักษณะที่พาให้เด็กแปลกไปจากธรรมชาติ เช่นเรื่อง ผี หลุมศพที่ฝังแสงวับ ๆ แวม ๆ เสียงลึกลับ เป็นต้น

5. เรื่องกีฬา (Sport Stories) เนื่องจากเด็กในวัยนี้ยังไม่สามารถเล่นกีฬาได้นัก จึงพยายามหาหนังสือประเภทส่งเสริมการเล่นกีฬาอ่าน ส่วนเด็กหญิงสภาพทางครอบครัวและกลุ่มเพื่อนเป็นเหตุให้สนใจคานกีฬาน้อยกว่า

6. เรื่องของชีวิตวัยรุ่นทั่วโลก (Growing up around the World) เด็กหญิงสนใจอ่านเรื่องชีวิตวัยรุ่นในปัจจุบันของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกมากเป็นพิเศษ ทั้งนี้เพื่อนำมาเปรียบเทียบและเป็นแบบอย่างสำหรับตัวเองด้วย ฉะนั้นผู้เขียนเรื่องเหล่านี้ควรเขียนให้ถูกต้อง มีประสิทธิภาพที่สุด

7. เรื่องเกี่ยวกับบ้านและครอบครัว (Home and Family-life) เด็กหญิงจะไปรจนาเรื่องราวเกี่ยวกับความอบอุ่น และความรักรักความสัมพันธ์ของคนภายในครอบครัว และมีตัวละครเป็นเด็กวัยรุ่นที่ทำงานหนัก ฉลาด หรือเสียสละตัวเพื่อช่วยเหลือครอบครัวให้มีสภาพดีขึ้น แต่เด็กชายไม่ค่อยสนใจนัก

8. เรื่องตลกขบขัน (Broad, Bold Slapstick) ทั้งเด็กหญิงเด็กชายชอบเรื่องตลกขบขันมาก ซึ่งอารมณ์ขันของเด็กวัยนี้แตกต่างไปจากเด็กวัยอื่น ๆ และผู้ใหญ่เรื่องประเภทนี้ผู้เขียนน้อยของอ่านจากวารสารและดูจากโทรทัศน์เสียส่วนใหญ่

9. เรื่องราวอิงประวัติศาสตร์ (Setting in the Past) ในระยะวัยรุ่นตอนต้น เด็กหญิงจะชอบอ่านเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ แต่ไม่ใช่นวนิยายประวัติศาสตร์จริง ๆ เป็นเพียงเกร็ดประวัติศาสตร์นำมาแต่งให้เรื่องราวเปลี่ยนแปลงไปไม่เหมือนกับโลกที่เด็กเห็นในปัจจุบัน

พร้อมกันนี้ คาร์ลเซน ยังเสนอแนะว่าหนังสือที่แนะแนวทางในการดำเนินชีวิตของวัยรุ่นให้ได้รับผลสำเร็จ ต้องตั้งอยู่บนถนนแห่งความเป็นจริง เพราะเด็กจะสมมุติตนเองเป็นผู้เผชิญเหตุการณ์นั้น (Carlsen. 1971 : 23 - 26) ส่วน ลมุล รัตตากร (ลมุล รัตตากร 2506 : 48 - 57) เพิ่มเติมหนังสือเกี่ยวกับศาสนา การท่องเที่ยว และคำประพันธ์ควยและ แอนัวร์ (Anuar. 1979 : 16) สนับสนุนให้นักเขียนประพันธ์นวนิยายประเภทจินตนาการ (Imaginative Books of Fiction) ใหม่มาก เพราะจะมีส่วนช่วยให้เด็กเข้าใจชีวิต เข้าใจปัญหาของผู้อื่น ทั้งยังเสริมสร้างให้เด็กมีความพยายามที่จะฟันฝ่าอุปสรรคปัญหา และความยุ่งยากที่ต้องเผชิญในชีวิตความเป็นผู้ใหญ่ต่อไป

การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจในการอ่านหนังสือเพื่อความเพลิดเพลินสำหรับเด็กวัย 11 - 14 ปี โดยเฉพาะยังมีน้อย เท่าที่ความสัมพันธ์ถึงนี้คือ

- แอนเคอร์สัน ได้ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบในการเลือกอ่านของวัยรุ่นอาสาสมัคร โดยใช้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 686 คน พบว่าเด็กวัยนี้ชอบอ่านหนังสือมากที่สุด และเด็กหญิงชอบอ่านหนังสือมากกว่าเด็กชาย หนังสือที่เด็กชอบอ่านคือ

เด็กชายชอบการ์ตูน เรื่องลึกลับ นวนิยาย นิทานตะวันตก และชีวประวัติตามลำพัง

เด็กหญิงชอบนวนิยาย ชีวประวัติ เรื่องลึกลับ และนิทานตะวันตกตามลำพัง (Anderson. 1964 : 5477A)

— ทวี มุขระโกษา ได้สำรวจทัศนคติและความสนใจในการอ่านของเด็กอายุ 11 – 16 ปี โรงเรียนมัธยมสาริธ วิทยาลัยวิชาการศึกษา ปทุมวัน โดยสุ่มนักเรียนหญิง 100 คน ชาย 100 คน จาก 2 กลุ่มอายุ คือวัย 11 – 13 ปี และวัย 14 – 16 ปี ในค่านหนังสือ นวนิยาย พบว่า

อายุ 11 – 13 ปี เด็กชายชอบเรื่องประเภทบูโลคโฌน ผจญภัย เรื่องสอบสวน สืบสวน สืบราชการลับ และอาชญากรรม เป็นอันดับหนึ่ง เรื่องตลกขบขัน เป็นอันดับ 2 ส่วนเด็กหญิงชอบเรื่องตลกขบขันมาเป็นอันดับหนึ่ง เรื่องการสอบสวน สืบราชการลับ มาเป็นอันดับที่ 2 ส่วนเรื่องรัก ๆ ใคร่ ๆ เป็นอันดับรอง ๆ ลงมา

อายุ 14 – 16 ปี เด็กชายชอบนวนิยายบูโลคโฌน ผจญภัย และสืบราชการลับ มาเป็นอันดับหนึ่ง เรื่องตลกขบขันมาเป็นอันดับ 2 และเรื่องรัก ๆ ใคร่ ๆ เป็นอันดับรอง ลงมา (กระทรวงศึกษาธิการ 2510 : 147 – 150)

— พิชัย เทพนมิตร ได้สำรวจความสนใจและแนวการอ่านของนักเรียนอายุ 13 – 18 ปี ในโรงเรียนกรุงเทพมหานคร พบว่า

วัย 13 – 14 ปี นักเรียนชายหญิงสนใจนวนิยายประเภทลึกลับซับซ้อน เป็นอันดับหนึ่ง รองลงไปคือเรื่องผี และนวนิยายประเภทเสียสละสังคม ที่แตกต่างกันคือนักเรียน วัย 13 ปี สนใจเรื่องเกี่ยวกับความรักหนุ่มสาวเป็นอันดับที่ 3 ส่วนนักเรียนวัย 14 ปี สนใจเรื่องชีวิตในต่างแดน เป็นอันดับที่ 3 (พิชัย เทพนมิตร 2511 : 57, 73)

จากการสำรวจความสนใจและรสนิยมในการอ่านของเด็กและเยาวชนไทย พบว่า

นักเรียนมัธยมสนใจอ่านนิทาน – นิยาย	ร้อยละ	21.69	โดยแบ่งเป็น
เรื่องสืบสวน	ร้อยละ	60.52	
เรื่องผจญภัย	ร้อยละ	31.80	
เรื่องแปล	ร้อยละ	30.36	
เรื่องผี	ร้อยละ	27.83	
เรื่องตลก	ร้อยละ	26.91	

(กระทรวงศึกษาธิการ 2519 : 35 – 39)

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า ลักษณะหนังสือที่เหมาะสมสำหรับเด็กวัย 11 - 14 ปี ในด้านเนื้อหา นั้น ควรจะให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน ให้อารมณ์เพลิดเพลินใจ และแนวทางในการดำเนินชีวิต ซึ่งจะส่งผลให้เด็กมีอุดมคติประจำใจ มีปรัชญาประจำชีวิตต่อไป ทั้งควรที่จะเพิ่มเติมความรู้และประสบการณ์อันจะช่วยพัฒนาการ เรียนรู้ในชีวิตให้กว้างขวางขึ้น กระตุ้นให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และแนวทางในการตัดสินใจที่ถูกต้อง และเสริมสร้างจินตนาการให้เด็กก้าวไปไกลกว่าสภาพที่เคยพบเห็น และที่สำคัญก็ยังมีเนื้อหาประเภทต่าง ๆ ที่ตรงกับความสนใจที่สามารถสนองอารมณ์ปรารถนาได้ ซึ่ง รัชฎา จวน ไก่กล่าวถึงลักษณะที่สำคัญของวรรณกรรมวัยรุ่นไว้สั้น ๆ ว่า "ควรเป็นหนังสือที่ประสานรอยต่อระหว่างวัยรุ่นกับวัยเริ่มเข้าสู่ความเป็นผู้ใหญ่ โดยอย่างสนิทแนบเนียน ย่อมต้องเขียนด้วยศิลปะอันประณีต มีความมุ่งหมาย มีสาระและควยความสุจริตใจ" (รัชฎา จวน อินทรกำแหง 2517 : 108)

2. เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะรูปเล่ม

1. ขนาดรูปเล่ม

แฮนนา และ แมคแอลลิสเตอร์ กล่าวว่า สิ่งที่จะส่งผลต่อการอ่านของเด็กวัยแรกเริ่มคือ ลักษณะภายนอกทั่วไปหรือลักษณะรูปเล่ม (Appearance or Format of the Book) ซึ่งส่วนสำคัญที่สุดก็คือขนาดของหนังสือ (Hanna and McAllister. 1960 : 46) หนังสือสอดคล้องกับข้อเขียนของ รัชฎา จวน อินทรกำแหง ทว่า รูปเล่มของหนังสือมีส่วนส่งเสริมหรือบั่นทอนความสนใจในการอ่านของวัยรุ่น เด็กวัยนี้ไม่ชอบหนังสือที่หนาและใหญ่เกินไป ถ้าเขามีที่เลือก เขาชอบหนังสือเล่มไม่หนาเกินไป ขนาดประมาณ 200 หน้า และลักษณะรูปเล่มไม่ควรโหม่งดูเป็นหนังสือสำหรับเด็กเกินไป เพราะจะทำให้ "ศักดิ์ศรี" ของความเป็น "เด็กโต" ของเขาลดลงไป (รัชฎา จวน อินทรกำแหง 2517 : 99) จากสรุปผลการประชุมกลุ่ม 4 เรื่องลักษณะของหนังสือประเภทให้ความเพลิดเพลินสำหรับเด็กประถมศึกษาตอนปลาย ในการสัมมนาเรื่องหนังสือสำหรับเด็กโตระบุว่า ควรจะเป็นขนาด 16 หน้ายก มีความหนาไม่เกิน 200 หน้า (วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2516 : 38) และ สมุด รัตการ ก็กล่าวถึงความยาวของหนังสือสำหรับเด็กว่า ขึ้นอยู่กับอายุของเด็กที่ผู้เขียนตั้งใจจะเขียนให้

สำหรับเด็กอายุ 12 – 16 ปี ยาวระหว่าง 1,000 – 2,000 คำ ยาวที่สุดไม่ควรเกิน 4,000 คำ (ลมูล รัตทากร 2506 : 48 – 57)

รัชนี ศรีไพรวรรณ กล่าวถึงขนาดของหนังสือสำหรับเด็กว่าไม่ควรเล็กกว่า 5" x 7" (รัชนี ศรีไพรวรรณ 2508 : 528 – 540) และ สมทรง สิตลายน วิจัย เรื่องการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะหนังสือที่เด็กชอบ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย จำนวน 144 คน พบว่านักเรียนชอบขนาดรูปเล่ม 6 x 8.5 นิ้ว ประเภทแนวตั้ง (Upright) มากที่สุดทุกระดับชั้น และนักเรียนมีความเห็นว่าขนาดหนังสือ 5 x 7.25 นิ้ว กระดาษที่สุก ขนาด 6 x 8.5 นิ้ว เหมาะในการถือที่สุก ส่วนการเลือกขนาดของหนังสือ นักเรียนถือความกระตือรือร้นและการเปิดง่าย อ่านง่ายเป็นเกณฑ์ (สมทรง สิตลายน 2516 : 89 – 90)

นารีรัตน์ อยู่กิจธิชัย วิเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติมหมวดสังคมศึกษา โดยใช้เกณฑ์ขนาดพอเหมาะ คือประมาณ $6\frac{1}{2} \times 8\frac{1}{2}$ นิ้ว หรือ $16\frac{1}{2} \times 21\frac{1}{2}$ ซม. (นารีรัตน์ อยู่กิจธิชัย 2520 : 38)

2. ขนาดตัวอักษร

สุกรี รอดโพธิ์ทอง ได้ศึกษาถึงขนาดและแบบของตัวพิมพ์ภาษาไทยในการพิมพ์แบบเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย เพื่อเปรียบเทียบทัศนสมรรถในการอ่าน ตัวพิมพ์ภาษาไทย ขนาดและแบบต่าง ๆ 11 ชนิด โดยใช้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 440 คน จากโรงเรียนในส่วนกลาง พบว่า

ตัวพิมพ์แบบตัวบางขนาด 16 ปอยท์ มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด และมีความเหมาะสมที่สุดเมื่อเทียบกับขนาดและตัวพิมพ์อื่น ๆ

ตัวพิมพ์แบบฝรั่งเศษขนาด 18 ปอยท์ มีความเหมาะสมรองลงมา (สุกรี รอดโพธิ์ทอง 2519 : 64 – 65)

สมทรง สิตลายน ใช้หนังสือ 10 เล่ม ที่ผ่านการพิจารณาจากครูทรงคุณวุฒิว่าเหมาะสมกับเด็กชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เพื่อศึกษาเกี่ยวกับลักษณะหนังสือที่เด็กชอบ พบว่านักเรียนชอบตัวอักษรประเภท ฝ.ศ. 20 ปอยท์ ตัวเรียงห่าง เนื่องจากอ่านง่ายและน่าอ่านที่สุด

และมีความคิดเห็นว่าตัวอักษรประเภท ผ.ศ. 19 $\frac{1}{2}$ ปอยท์ มีส่วนหนา คำนวณ มีความชัดเจนที่สุด ทั้งนี้นักเรียนส่วนใหญ่เลือกขนาดตัวอักษรโดยถือความชัดเจนของตัวอักษรเป็นเกณฑ์ (สมทรง สิตลายน 2516 : 89 - 90)

ส่วน นาริรัตน์ อยู่กิจจิตชัย ใช้เกณฑ์การพิจารณาเกี่ยวกับขนาดตัวพิมพ์พอเหมาะในการวิเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติมหมวดสังคมศึกษา คือ ขนาด ผ.ศ. 20 ปอยท์ และตัวพิมพ์ ควรมีลักษณะพิเศษเพื่อนำเสนอความสำคัญบางตอนยกย (นาริรัตน์ อยู่กิจจิตชัย 2520 : 38) และฮอรัน สรุปว่า ตัวพิมพ์ต้องชัดเจนและเป็นขนาดที่ใช้น้อยอยู่เสมอในประเทศ (Horne. 1970 : 71)

3. คุณภาพของกระดาษ

ฮอรัน ให้ความสำคัญว่า กระดาษที่ใช้พิมพ์จะต้องมีคุณภาพดี (Horne. 1970 : 71) และ ฮัค ไชยอคิดในการประเมินค่าหนังสือสำหรับเด็กในแง่รูปลักษณ์ขอหนังสือที่ควรพิจารณา คือ คุณภาพของกระดาษหรือไม่ (Huck. 1976 : 16 - 17) นอกจากนี้ แม่นมาส ขวลิขิต ยังกล่าวถึงหนังสือสำหรับเด็กและเยาวชน ควรใช้กระดาษเนื้อดี สีขาว มีความทนทาน (แม่นมาส ขวลิขิต 2509 : 9) ทั้งนี้ นาริรัตน์ อยู่กิจจิตชัย ได้สรุปความหมายของคำว่า กระดาษพิมพ์ดี หมายถึง กระดาษมีความหนาพอสมควร มีความน่าน ไม่บางจนเห็นรอยพิมพ์อีกด้านหนึ่ง ซึ่งไม่สะดวกต่อการอ่าน ควรเป็นกระดาษฟอกขาวหรือกระดาษปอนด์ (นาริรัตน์ อยู่กิจจิตชัย 2520 : 38)

4. คุณภาพในการพิมพ์

วีระ ท. สุวรรณ กล่าวถึงคุณลักษณะหนังสือเด็กที่พึงปรารถนาว่า จะต้องมีความสามารถในการพิมพ์ คือต้องสามารถพิมพ์ตัวอักษร ภาพประกอบได้ชัดเจน มีสีสวยงาม ถึงคุณค่าความสนใจตั้งแต่หน้าปกไปจนจบเล่ม (วีระ .ท. สุวรรณ 2515 : 89 - 90)

บันลือ พฤษะวัน เขียนไว้ในหนังสือวรรณกรรมกับเด็กว่า ตัวพิมพ์ควรคม ไม่เลอะเลือน จะช่วยให้หนังสืออ่านง่ายขึ้น เรื่องวรรณคดีควรถูกต้องและที่สำคัญที่สุดจะต้องไม่ให้เกิดการผิดพลาดขึ้นได้เป็นอันขาด (บันลือ พฤษะวัน 2521 : 75)

แมนมาส ชาลิต เสนอแนะให้สำนักพิมพ์จัดให้มีผู้ตรวจรูปที่พิมพ์ข้อความภาษาไทย
 อย่างดี เพื่อให้หนังสือสำหรับเด็กและเยาวชนที่ผลิตออกมามีความถูกต้องและชัดเจน ทั้งนี้
 การพิมพ์จะต้องมีความประณีตนั้นเอง (แมนมาส ชาลิต 2509 : 9)

5. การจัดหน้า

— รัญจวน อินทรกำแหง กล่าวว่า การเว้นเนื้อที่ทั้งภายในและภายนอก
 ใ้หว่างไว้มากเป็นส่วนที่ควรทำเพราะจะช่วยให้เด็กอ่านหนังสือด้วยความสบายตายิ่งขึ้น
 (รัญจวน อินทรกำแหง 2517 : 92) และ วีระ ท. สุวรรณ กล่าวถึงเรื่องนี้ว่า คุณภาพ
 การจัดหน้าและรูปเล่มจะต้องจัดให้เป็นไปตามหลักจิตวิทยาสำหรับเด็ก หน้าหนังสือดูโปร่งตา
 แต่ไม่ใช่ว่าทางกันหรือดูแน่นจนเกินไป (วีระ ท. สุวรรณ 2515 : 89 - 90)

6. ภาพประกอบ

แฮนนา และ แมคแอลลิสเตอร์ กล่าวถึงรูปภาพว่า ไม่จำเป็นสำหรับวัย
 เหมือนกับที่ให้ความสำคัญต่อกเด็กเล็ก (Hanna and McAllister. 1960 : 46) อย่างไร
 ก็ดี จากรายงานการประชุม การสัมมนาในหัวข้อเรื่อง หนังสือประเภทให้ความเพลิดเพลิน
 สำหรับเด็กประเภทฉาย ใจกล่าวถึงภาพประกอบว่าจำเป็นต้องมี ภาพนั้นจะต้องชัดเจน
 ถูกต้องและประณีต ซึ่งอาจจะเป็ภาพสีหรือขาวดำก็ได้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2515 :
 155 - 156) และ กำธร สติรกุล ก็ให้ข้อคิดว่า ภาพสำหรับหนังสือวัยรุนจะต้องสร้างให้
 เหมือนของจริงมากกว่าหนังสือเด็ก (กำธร สติรกุล 2510 : 60) ฮอร์น ให้ความสำคัญ
 ในการประเมินค่าหนังสือสำหรับเด็กว่า ภาพควรช่วยให้เนื้อหาชัดเจนเป็นส่วนหนึ่งของ
 เนื้อหา มีความเหมาะสมกับเนื้อเรื่องและต้องท้าทายให้เกิดจินตนาการ (Horne. 1970 :
 71) ซึ่ง ฮัค ใ้เห็นว่าภาพประกอบควรมีความสอดคล้องกับเนื้อหาและช่วยขยายเนื้อหาได้ควย
 (Huck. 1976 : 16 - 17)

— วุฒิ แทรกสังข์ วิจัยเรื่อง การศึกษาแบบ สีและขนาดของภาพประกอบแบบเรียน
 ที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายชอบ สรุปผลไว้ดังนี้ คือ

1. แบบ ชอบภาพถ่ายมากที่สุด ภาพแลเงาเป็นอันดับ 2 และภาพลายเส้น
 เป็นอันดับที่ 3

2. สี ขอบภาพหลายสีแบบธรรมชาติเป็นอันดับที่ 1 ขอบภาพขาวดำเป็นอันดับที่ 2 และภาพสีเขียวเป็นอันดับที่ 3

3. ขนาด ขอบภาพขนาดใหญ่กับขนาดกลางไม่ต่างกันมากนัก โดยขอบภาพขนาดใหญ่มากกว่าภาพขนาดกลางเล็กน้อย ส่วนภาพขนาดเล็กขอบเป็นอันดับสุดท้าย

ในคานชานักวิจัยเสนอแนะว่า ควรพิจารณาถึงเนื้อหาของภาพประกอบด้วย เมื่อต้องการสีที่ของจริงมีขนาดเล็กก็ไม่จำเป็นต้องเป็นภาพขนาดใหญ่จนเกินไป ภาพขนาดเต็มหน้าควรเป็นภาพที่แท้จริงของภาพนั้นมีขนาดใหญ่ (วชิ แกร่งสังข์ 2514 : 76 - 83)

สมทรง สิตลายน ก็ศึกษาลักษณะหนังสือที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ชอบ ผลปรากฏว่า นักเรียนชอบภาพวาดแบบไทยแท้ พิมพ์สี่สี 4 สี มากที่สุด ในการเลือกลักษณะภาพ นักเรียนส่วนใหญ่เลือกโดยถือสีสวยสะดุดตาเป็นเกณฑ์ และมีความคิดเห็นว่าภาพถ่ายสีธรรมชาติมีความชัดเจนที่สุด (สมทรง สิตลายน 2516 : 89 - 90)

วีระ ต. สุวรรณ กล่าวถึงคุณภาพทางศิลปะของภาพเขียนหรือภาพประกอบ ควรจะเขียนโดยให้อารมณ์สนุกสนานจริง ๆ และเขียนด้วยความประณีต การใช้สีบางครั้งอาจจะต้องใช้สีสดใส เข้ม ดึงไปจากของจริงบ้าง (วีระ ต. สุวรรณ 2515 : 89 - 90)

7. ปกหนังสือ

แมนมาส ขวลิขิต ให้ข้อคิดเกี่ยวกับปกหนังสือสำหรับเด็กและเยาวชนว่า ถ้าเป็นหนังสือปกอ่อนควรใช้กระดาษหนาและทนทาน หากเป็นหนังสือปกแข็งควรมีผ้ารองสันก่อนหุ้มปก ใบรองปกควรใช้กระดาษที่คุณภาพเห็นยวบยาบที่จะยึดปกและเนื้อในให้มั่นคง (แมนมาส ขวลิขิต 2509 : 9) และ ฮอร์น ให้เกณฑ์ในการประเมินค่าเกี่ยวกับปกว่า ต้องดึงดูดความสนใจให้อ่าน (Home. 1970 : 71) ส่วนรัฐจวน อินทรกำแหง กล่าวว่า ปกหนังสือจะต้องมีความประณีตและมีความสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง (รัฐจวน อินทรกำแหง 2517 : 92)

8. คุณภาพในการเข้าเล่ม เย็บเล่ม

แมนมาส ขวลิขิต (แมนมาส ขวลิขิต 2509 : 9) รัฐจวน อินทรกำแหง (รัฐจวน อินทรกำแหง 2517 : 92) บันลือ พฤกษ์วัน (บันลือ พฤกษ์วัน 2521 : 83)

ฮอร์น (Horne. 1970 : 71) ฮัค (Huck. 1976 : - 16 - 17) และ แฮนนา และแมกแอลลิสเตอร์ (Hanna and McAllister. 1960 : 111) มีความคิด สอดคล้องกันว่า การเย็บเล่มจะคงทนทานแข็งแรง การเข้าเล่มคงทนถาวรและมีความ สะดวกในการเปิดอ่าน

จากลักษณะรูปเล่มดังกล่าวข้างต้น จะมีส่วนส่งผลให้หนังสือสำหรับเด็กเป็นที่ พึงพอใจ และเร้าใจให้เด็กอ่าน ทั้งนี้เพราะลักษณะทั่วไปที่มองเห็นย่อมเป็นจุดสนใจ เป็นแรงบันดาลใจให้เด็กอ่านด้วยความเพลิดเพลินไปตลอดเล่ม นับได้ว่าลักษณะรูปเล่มเป็น คุณสมบัติที่สำคัญยิ่งของหนังสือสำหรับเด็ก ซึ่งผู้ผลิตควรจัดทำด้วยความปรารถนา พิถีพิถันเป็นพิเศษ

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับลีลาการเขียน

แฮนนา และ แมกแอลลิสเตอร์ ได้กล่าวถึงลีลาการเขียนว่าเป็นวิธีการที่นักเขียนใช้ ประพันธ์หนังสือขึ้นมา ซึ่งมีผลให้หนังสือแต่ละเล่มมีลักษณะและคุณภาพแตกต่างกันไป แต่ลีลาการ เขียนที่หนึ่ง ผู้แต่งจะต้องสามารถเสนอตัวละคร ฉาก สำคัญของเรื่อง และเค้าโครง เรื่องได้อย่างเหมาะสม และมีส่วนสัมพันธ์กันอย่างเป็นระเบียบ (Hanna and McAllister. 1960 : 110)

จึงกล่าวได้ว่า วิธีการเสนอเนื้อหา การดำเนินเรื่อง การใช้บทสนทนา การใช้ ภาษา วิธีการเสนอตัวละคร และเทคนิคในการปิดเรื่อง มีส่วนสัมพันธ์กันเป็นลูกโซ่ ซึ่ง นักเขียนจะอาศัยเทคนิคส่วนทั่ว เขียนเรื่องให้น่าสนใจชวนติดตามตั้งแต่ต้นจนจบ ในการศึกษา ครั้งนี้จึงรวบรวมแนวในการเขียนเรื่องสำหรับวัยรุ่นไว้ดังต่อไปนี้ คือ

จากการสัมภาษณ์เรื่องหนังสือสำหรับเด็กกลุ่มอายุ 11 - 16 ปี ได้สรุปเทคนิคพิเศษ ในการเขียนเรื่องแต่ง (Fiction) ประเภทรอยแก้วไว้ดังนี้

1. การสร้างตัวละครให้เห็นเด่นออกมาจริงจึงนับสำคัญที่สุด และสำคัญกว่า เหตุการณ์หรือเนื้อเรื่องเสียอีก

2. ความสนุกเพลิดเพลินเป็นหัวใจของเรื่องประเภทนี้ยิ่งกว่าการถ่ายทอด ความรู้ต่าง ๆ ผู้อ่านจะได้เรียนรู้ไปเองโดยปริยายเหมือนเรียนรู้อีก การเขียนจึงต้องให้ ความเพลิดเพลิน ความสนใจ หรือความขบขันทุกรรคทุกตอน

3. บทสนทนา ใช้เป็นวิธีดำเนินเรื่องก็ได้ ใช้สนทนาเรื่องก็ได้ และใช้แสดงความคิดเห็นของตัวละครแต่ละตัวแตกต่างกันไปได้

4. แม้จะมุ่งความบันเทิงเป็นใหญ่ แต่ผู้เขียนเรื่องประเภทนี้ก็จำเป็นต้องมีความรอบรู้เพียงพอในเรื่องที่จะเขียน

5. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีเอกัตถาในการเขียน ไม่ใช่ลอกแบบใคร (กระทรวงศึกษาธิการ 2510 : 6 - 7)

ลมูล รัตตากร ได้อำนาจเขียนของ ฟิลลิส เอ วิทเนย์ (Phyllis A Whitney) ซึ่งเขียนหลักเกณฑ์ในการเขียนนวนิยายสำหรับผู้เยาว์ว่าควรประกอบด้วย

1. โครงเรื่อง

1.1 ตัวละครเอกของเรื่องจะประสบกับปัญหาที่สำคัญมาก และใช้ความพยายามแก้ปัญหาเหล่านั้น

1.2 เรื่องต้องไม่ยากไปสำหรับเด็กวัยนี้

1.3 อุปสรรคที่ขัดขวางไม่ให้ตัวละครของเรื่องแก้ปัญหาได้นั้นควร เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงได้

1.4 เมื่อจบเรื่องนั้น ตัวเอกสามารถแก้ปัญหาได้ในที่สุด

2. ตัวละคร เป็นเด็กที่มีลักษณะเหมือนเด็กที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน

3. เรื่องที่เขียนมีความสำคัญพอที่ผู้อ่านจะสนใจ

4. มีลีลาการเขียนอ่านน่าพอใจ

4.1 เริ่มเรียกความสนใจ จากผู้อ่านโดยฉับพลันตั้งแต่เริ่มเรื่อง

4.2 การกระทำต่าง ๆ ของตัวละครทำให้อ่านมุ่งหน้าไปสู่ความสนใจอย่างสุดขีดในเนื้อเรื่อง

4.3 จุดเด่นที่สุดของเรื่องนั้นเด่นชัดจริง ๆ

4.4 การดำเนินเรื่องเหมาะสมกับเด็ก แม้จะสั้นแต่อย่างร้ายก็ควรจบลงด้วยดี

5. มีแนวที่วางไว้เป็นอย่างดีเกี่ยวกับโครงเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นอุทหรณ์ การใช้คำพูด

ตลอดจนทัศนะของตัวละครควรจะเป็นไปโดยสม่ำเสมอตลอดเรื่อง

6. เรื่องสมเหตุสมผลทั้งแก่นจนจบ
7. บทสนทนาเป็นไปตามธรรมชาติ
8. ส่วนประกอบของเรื่องมีเท่าที่จำเป็น เพื่อให้การดำเนินเรื่องเป็นไปโดยราบรื่น การกระทำ คำพูดและตัวละครตลอดจนการบรรยายเป็นไปให้เนื้อเรื่องดำเนินไปสู่จุดเด่นของเรื่อง
9. การดำเนินเรื่องรวดเร็วและราบรื่น
10. การใช้บทสนทนาเหมาะสมกับวัยของเด็กที่ตั้งใจเขียนให้อ่าน
11. เรื่องที่เขียนมีคุณค่าทางอารมณ์
12. เรื่องราวนั้นเป็นไปเพื่อความบันเทิงจริง อ่านแล้วรู้สึกคลาย ๆ กับเรื่องนั้นเกิดขึ้นจริง ๆ

(ลมูล รัตทากร 2506 : 53 - 55)

✎ ฮอว์น ให้เกณฑ์สำหรับประเมินค่าหนังสือสำหรับเด็กในแง่คุณภาพของการเขียนดังนี้

1. ใ้ภาษาที่ไพเราะสละสลวย
2. ภาษาชัดเจนและเหมาะสมกับระดับอายุของเด็ก
3. ผู้เขียนใช้ภาษาที่ทำให้เด็กเข้าใจได้ง่าย และสามารถถ่ายทอดคำเหล่านั้นไปใช้ได้
4. บทสนทนาเป็นธรรมชาติและสมจริงสมจัง
5. ไม่ใช้ภาษาถิ่นมากเกินไป
6. ลีลาในการใช้ถ้อยคำเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง นั่นคือเหมาะสมกับโครงเรื่อง เนื้อหา แก่นของเรื่อง และตัวละครในเรื่อง
7. แสดงความคึกคักเริ่มสร้างสรรค์ของผู้เขียน และมีการเขียนที่ส่งเสริมให้เด็กมีความคึกคักเริ่มสร้างสรรค์
8. มีการดำเนินเรื่องต่อเนื่องและเคลื่อนไหวอย่างเป็นลำดับ
9. ผู้เขียนไม่แสดงว่าฉลาดกว่าผู้อ่าน

10. ผู้เขียนเขียนด้วยความกระตือรือร้น มีใจรักที่จะเขียน

(Horne. 1970 : 71)

อีก 1 ไร่รายละเอียดในการประเมินค่าหนังสือสำหรับเด็กในแง่การเขียน
ดังต่อไปนี้ คือ

1. รูปแบบการเขียนต้องเหมาะสมกับเนื้อหา
2. การเสนอเรื่องใช้คำบรรยายหรือรูปภาพ
3. บทสนทนาเป็นไปตามธรรมชาติและเหมาะสมกับตัวละคร
4. ใช้บทสนทนาและบทบรรยายหักเหยกัน หรือไม่มากนักกว่ากันนัก
5. ผู้แต่งต้องสามารถทำให้เด็กเกิดอารมณ์ ความประทับใจ ความสนุกสนาน

เศร้าโศก ความลึกซึ้งและความปลอดภัยตามเนื้อเรื่องได้

6. ผู้แต่งใช้กลวิธีและสัญลักษณ์เฉพาะตนขยายความหมายต่าง ๆ ได้
7. ผู้แต่งแสดงทัศนะที่เหมาะสมกับจุดหมายของหนังสือ

(Huck. 1976 : 16 - 17)

จากรายงานการประชุมสัมมนาในหัวข้อเรื่อง หนังสือประเภทที่ให้ความเพลิดเพลิน
สำหรับเด็กประถมศึกษาตอนปลาย ได้กล่าวถึงการจัดหัวข้ออาจแบ่งได้เป็น 3 รูปแบบ คือ

1. เรื่องยาวติดต่อกันในเล่มเดียว
2. เรื่องสั้น ๆ เป็นตอน ๆ
3. มีหลายเรื่องในเล่มเดียว

พร้อมกับเสนอแนะเกี่ยวกับวิธีการเสนอเรื่อง ซึ่งแบ่งเป็น 3 แบบดังนี้

1. เสนอเรื่องยาวติดต่อกันไป
2. แบบสนทนาโต้ตอบ
3. แบบผสม (ของ 2 แบบข้างตน)

การใช้เขียนวิธีหนึ่งวิธีใดขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของเรื่องและความถนัดของ
ผู้เขียน แต่ทั้งนี้การขยันทองเรียกร้องความสนใจของเด็ก จำเป็นต้องรวดเร็วทันใจผู้อ่าน
(วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2516 : 38 - 39) วิทยาน อินทรกำแหง ได้กล่าวถึง

ลักษณะของหนังสือวัยรุ่นที่ สอดคล้องกับข้อความข้างบน คือเรื่องต้องเกินไปเร็ว และใช้บทสนทนามากกว่าการพรรณนาหรือบรรยาย (รัฐจวน อินทรกำแหง 2517 : 99)

แม้จะเป็นการสนองความต้องการทางด้านการบันเทิง ก็ควรจะใส่อคติแทรกความรู้ และคติธรรมโดยไม่ให้เด็กรู้ตัว และความเพลิดเพลินนั้นต้องไม่เป็นพิษเป็นภัยกับเด็ก (วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2516 : 39) ซึ่งสอดคล้องกับข้อเขียนของ รัฐจวน อินทรกำแหง ที่ว่า "ผู้เขียนจะกองบรรจงเขียนเรื่องของตนด้วยศิลปะอันแนบเนียนอย่างยิ่ง จนผู้อ่านไม่สามารถจับเจตนาที่จริงใจได้ ถ้าจับได้วัยรุ่นก็ถือเป็นการ "สั่งสอน" แล้วก็จะไม่สนใจอ่านหนังสือเรื่องนี้อีกต่อไป" (รัฐจวน อินทรกำแหง 2517 : 109) สรุปได้ว่าเด็กไม่ชอบให้สอนตรง ๆ จะให้อะไรแก่เด็กต้องให้อย่างมีศิลปะ ฉะนั้นสิ่งผู้เขียนเขียนลงในหนังสือจึงต้องเคลือบน้ำตาลบาง (กระทรวงศึกษาธิการ 2510 : 53)

อย่างไรก็ดี วิริยะ สิริสิงห (วิริยะ สิริสิงห 2522 : 13) และ กิตยวดี บุญเชื้อ (กิตยวดี บุญเชื้อ 2522 : 13) มีความเห็นตรงกันในเรื่องหลักสำคัญในการเขียนหนังสือสำหรับเด็กว่า ผู้เขียนจะต้องมีใจรัก เขียนเรื่องที่ตนรัก ต้องใช้จินตนาการและปรุงแต่งให้เรื่องมีรสชาติดึงดูดใจ มีความรัก มีการเสียสละ มีน้ำตา ไม่ควรมีแต่ความฉุน

ในเรื่องเกี่ยวกับตัวละครนั้น ฮอร์น กล่าวถึงคุณลักษณะตัวละครไว้ดังต่อไปนี้

1. ตัวละครต้องสมจริงสมจัง
2. ตัวละครมีความเปลี่ยนแปลงหรือเติบโตตามกาลเวลาในเรื่อง
3. พฤติกรรมตัวละครต้องน่าเชื่อถือคงเส้นคงวา
4. ตัวละครต้องสมเหตุสมผลและมีความสำคัญต่อเนื้อเรื่อง
5. ความสัมพันธ์ของตัวละคร เป็นไปอย่างบริสุทธิ์
6. ต้องมีตัวละครเอกที่เด็กสามารถลอกเลียนแบบได้
7. พฤติกรรมของตัวละครต้องถูกต้องตามหลักจิตวิทยา
8. ผลของการกระทำหรือพฤติกรรมต้องเป็นไปตามหลักความจริง

(Horne. 1970 : 71)

และ อัก ไชยอรรถพิจารณาในการประเมินค่าหนังสือสำหรับเด็กเกี่ยวกับตัวละครไว้

6 ประการ คือ

1. ผู้แต่งเสนอตัวละครอย่างไร ใช้การบรรยาย บทสนทนา ใช้ความคิดของคนอื่น เป็นความคิดของตัวละครหรือโดยการกระทำ
2. ตัวละครน่าเชื่อถือ
3. ตัวละครเข้มแข็งหรืออ่อนแอ
4. พฤติกรรมของตัวละคร สอดคล้องกับอายุและภูมิหลัง
5. ตัวละครแต่ละตัวจะต้องมีการพัฒนาและเติบโตขึ้น
6. ผู้เขียนต้องแสดงถึงสาเหตุของพฤติกรรมของตัวละคร

(Huck. 1976 : 16 - 17)

ในเรื่องสำนวนภาษานั้น ภาษาที่ใช้ในหนังสือ ควรใช้ภาษาที่เด็กใช้กัน ไม่ใช่ภาษาโบราณ ไม่ควรใช้คำหยาบ ก่อให้เกิดความเข้าใจแต่ก็ไม่ควรใช้คำที่เกินไป (กระทรวงศึกษาธิการ 2510 : 53) ใช้ภาษาง่าย ๆ สำนวนกระชับ สละสลวย สุภาพ ถ้าจะใช้คำใหม่ ๆ ก็อธิบายให้เด็กทราบว่า คืออะไร ใช้คำที่เด็กชอบใช้แต่ไม่ใช่คำมรดกหรือคำแม่ดั่ง ๆ (วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2516 : 39)

ส่วนเทคนิคในการเปิดและปิดเรื่องนั้น คุณหญิงสมโรจน์ สวัสดิ์กุล ณ อยุธยา ได้กล่าวว่า คำว่า "ครึ่งหนึ่งนานมาแล้ว" เป็นคำขึ้นต้นที่ไม่ค่อยเหมาะสำหรับเด็กสมัยนี้ และเมื่อเรื่องขึ้นถึงจุดสุดยอดแล้วก็จบทันที อย่าเขียนเยื้องไปอีก (สมโรจน์ สวัสดิ์กุล ณ อยุธยา 2503 : 14) สิ่งสำคัญในการเขียนหนังสือสำหรับเด็กคือ การขึ้นต้นจะต้องสามารถเรียกร้องความสนใจของเด็กได้ (วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2516 : 39) และ สมบูรณ์ กิ่งฆมานนท์ ได้กล่าวถึงการสรุปตอนท้ายในนิทานอีสปที่ว่า "นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า" เป็นสิ่งที่ไม่จำเป็นในการเขียนเรื่องสำหรับเด็ก ควรจะค่อย ๆ สอดแทรกไว้ในเนื้อหาอย่างแนบเนียนด้วยการแสดงออกของตัวละครให้อ่านคิดใคร่ครวญตนเอง ไม่ใช่คำบอกเล่าของผู้เขียน (สมบูรณ์ กิ่งฆมานนท์ 2522 : 71)

จะเห็นว่าหลักการเขียนหนังสืออ่านเพื่อความเพลิดเพลินสำหรับเด็กวัย 11 - 14 ปี ที่ค้นคว้าเกี่ยวกับความสามารถของผู้เขียนแต่ละคน ซึ่งพอสรุปจากเอกสารข้างต้นได้ว่า ต้องใช้

แนวการเขียนที่แปลกและใหม่ ไม่เป็นวิชาการหรือมีลักษณะการสอนโดยตรง คำเน้นเรื่อง
 สมเหตุสมผลด้วยความรวดเร็ว ใซ้บทสนทนามากกว่าการพรรณนาบรรยาย บทสนทนาเหมาะสม
 กับตัวละคร มีความสอดคล้องกับบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมและสถานการณ์ของเรื่อง ใ้ภาษา
 สละสลวย คมคายแต่เข้าใจง่าย พฤติกรรมของตัวละครเป็นไปตามหลักแห่งความเป็นจริง
 ตัวละครมีการพัฒนาเติบโตและเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลาในเรื่อง มีการทิ้งท้ายให้เง็กไ้คิด
 และสามารถนำแนวคิดเชิงสร้างสรรค์ไปใ้ปฏิบัติใ้เกิดประโยชน์กับตนเองได้

วิธีดำเนินการ

กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มประชากร

กลุ่มประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือหนังสืออ่านเพื่อความเพลิดเพลินสำหรับเด็กวัย 11 - 14 ปี ที่สำนักพิมพ์ต่าง ๆ ในประเทศไทยจัดพิมพ์ขึ้น ตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2520 ถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2522 ซึ่งใช้หลักในการพิจารณาคัดเลือกดังต่อไปนี้ คือ

- 1.1 ต้องเป็นหนังสือที่จัดพิมพ์เป็นภาษาไทย
- 1.2 เป็นเรื่องที่แต่งขึ้นเองมิใช่เรื่องแปลมาจากภาษาต่างประเทศ
- 1.3 มีเนื้อหาเป็นลักษณะเด่นของเรื่อง ภาพเป็นเพียงส่วนประกอบ
- 1.4 ไม่เป็นเรื่องราววิชาการที่ให้ความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ โดยตรง

โดยใช้การสำรวจและรวบรวมจากสำนักพิมพ์ ร้านจำหน่ายหนังสือ และแผงจำหน่ายหนังสือในกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2522 ถึงวันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2522 ปรากฏว่าได้หนังสือที่นำมาวิเคราะห์ทั้งสิ้นจำนวน 29 เล่ม คือ

- 1) แก้วจอมแก้ว โดย แวนแก้ว พับลิคเพรส 2521, 111 หน้า
- 2) จดหมายถึงคุณยาย โดย โสภาค สุวรรณ คลังวิทยา 2521, 408 หน้า
- 3) ขนบที่รัก โดย มานพ แก้วสนิท การพิมพ์สตรีสาร 2521, 198 หน้า
- 4) ชีวิตบ้านป่า โดย ประสิทธิ์ มุสิกเกษม ชมรมเด็ก 2521, 155 หน้า
- 5) หุงหม้อสีน้ำเงิน โดย พิบูลศักดิ์ ละครพล กอกไม้ 2521, 134 หน้า
- 6) นิทานบันเพิง โดย ล้ำจวน มงคลรัตน์ อำนวยสาส์น 2522, 208 หน้า
- 7) นิทานบันเพิงใจ โดย ล้ำจวน มงคลรัตน์ อำนวยสาส์น 2521, 136 หน้า
- 8) นิทานเริงรมย์ โดย ล้ำจวน มงคลรัตน์ อำนวยสาส์น 2521, 136 หน้า
- 9) นิทานสำหรับคุณหนู อักษรบัณฑิต 2521, 96 หน้า

- 10) นิทานสำหรับคุณหนู เล่ม 2 อักษรบัณฑิต 2521, 79 หน้า
- 11) นิทานเลี้ยวสวาท โดย คำพำน คนโก บรรณกิจ 2521, 239 หน้า
- 12) บ้านหนูอยู่หาคเลี้ยว โดย คณัฏกดิ์ แพร์พิทยา 2520, 50 หน้า
- 13) หนูส่ง โดย ธวัชวดี แพร์พิทยา 2522, 105 หน้า
- 14) เป็ด ออค หนู โดย นิธิภา ประพันธ์สาส์น 2522, 188 หน้า
- 15) มีเสื้อละคอกไม้ โดย นิพนธ์า พิมพ์ครั้งที่ 2 คอกไม้ 2522,
216 หน้า
- 16) พริกขี้หนู โดยอนุช อาภาภิรม พิมพ์ครั้งที่ 2 หนูสาว 2521,
135 หน้า
- 17) เมื่อคุณตากุณยายังเด็ก เล่ม 1 โดยทิพย์วาทิ สนิทวงศ์ พิมพ์ครั้งที่ 3
บุรพสาส์น 2522, 206 หน้า
- 18) เมื่อคุณตากุณยายังเด็ก เล่ม 2 โดย ทิพย์วาทิ สนิทวงศ์ พิมพ์ครั้งที่ 2
บุรพสาส์น 2521, 221 หน้า
- 19) เรื่องของน้ำพุ โดย วงศ์เมือง นันทวาง พิมพ์ครั้งที่ 3 กวงตา 2522,
112 หน้า
- 20) เรื่องของมาเหมียว โดย สุมาลี พิมพ์ครั้งที่ 2 การพิมพ์สตรีสาร
2521, 195 หน้า
- 21) เรื่องจากคุงู โดย อรุณ บวรสุวรรณ ชมรมเล็ก 2521, 151 หน้า
- 22) เรื่องสั้นชนบท โดยนิมิตร ภูมิदार พิมพ์ครั้งที่ 3 บรรณกิจ 2521,
93 หน้า
- 23) ลูกหวา โดย อินถา คาวทาง 2522, 71 หน้า
- 24) โลกกว้าง โดย กาญจนา นาคนันท์ พิมพ์ครั้งที่ 4 กาญจนาและเพื่อน
2520, 227 หน้า
- 25) โลกของหนูแหวน โดย ศรารักษ์ พิมพ์ครั้งที่ 2 ไชยวัฒนาพานิช 2520,
223 หน้า

- 26) สวนสัตว์ โดย สุวรรณี สุคนธา บุรพาสถ์ 2520, 271 หน้า
- 27) สามครู โดย กาญจนา นาคันนันทน์ กาญจนาและเพื่อน 2520, 190 หน้า
- 28) หนูชอบเชียงใหม่ โดย กาญจนา นาคันนันทน์ กาญจนาและเพื่อน 2520, 192 หน้า
- 29) หมา ๆ แมว ๆ โดยบรรจบ พันธุเมธา การพิมพ์ศรีสาร 2521, 382 หน้า

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่จะให้อ่านหนังสือที่ผ่านการวิเคราะห์จากผู้วิจัย คือนักเรียน จำนวน 100 คน จากโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร จำนวน 5 แห่ง คือ

โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โรงเรียนมัธยมสาธิตรามคำแหง

โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน

โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

โดยดำเนินการดังนี้คือ

- 2.1 สุ่มห้องเรียนจากชั้น ม.1 และชั้น ม.2 ของแต่ละโรงเรียน มาชั้นละ 1 ห้องเรียน ด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)
- 2.2 สุ่มนักเรียนชายและนักเรียนหญิงอายุ 11 - 14 ปี จำนวน 20 คน จากห้องเรียนในข้อ 2.1 ด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์หนังสือครั้งนี้ ประกอบด้วยเกณฑ์การวิเคราะห์หนังสือ และแบบสอบถามความคิดเห็นของเด็ก

1. เกณฑ์การวิเคราะห์หนังสือ คำเนิการสร้างตามลำดับขั้นดังนี้

1.1 รวบรวมหลักเกณฑ์ในการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก ลักษณะหนังสือที่ดีสำหรับเด็ก การพิจารณาคัดเลือกหนังสือสำหรับเด็ก และการประเมินค่าหนังสือสำหรับเด็ก จากเอกสาร หนังสือและงานวิจัยทั้งของไทยและต่างประเทศ

1.2 นำหลักเกณฑ์จากข้อ 1.1 มาสร้างเป็นเกณฑ์การวิเคราะห์หนังสือสำหรับเด็กในคานต่อไปนี้

1.2.1 กานเนื้อหา จำนวน 14 ข้อ

1.2.2 กานลักษณะรูปเล่ม จำนวน 15 ข้อ

1.2.3 กานลีลาการเขียน จำนวน 18 ข้อ

1.3 สร้างตารางวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่สร้างขึ้น เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ตามวิธีการของลิเคิรท์ (Best. 1977 : 171)

1.4 นำตารางวิเคราะห์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความถูกต้องของเกณฑ์ ซึ่งกำหนดให้ค่าเป็น 5 ระดับ คือ ดีมาก ดี ปานกลาง ควรปรับปรุง และใช้ไม่ได้ ทั้งนี้โดยเลือกผู้พัฒนาและมีประสบการณ์ในการเขียน และการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก จำนวน 4 ท่าน เป็นผู้พิจารณาคือ

ศาสตราจารย์ คุณัญจน อินทรกำแหง

รองศาสตราจารย์ ดร. ลมุล รัตการ

อาจารย์ ฉวีวรรณ จึงเจริญ

นายวิริยะ สิริสิงห

1.5 หากค่าเฉลี่ยของเกณฑ์การวิเคราะห์แต่ละข้อ ซึ่งปรากฏว่าได้รับค่าเฉลี่ย 2.50 ขึ้นไปทุกข้อ จึงเป็นเกณฑ์ที่ใช้ได้ พร้อมกันนี้ให้ปรับปรุงการให้ภาษาตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญใดแนะนำ แล้วจึงนำมาเป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์หนังสือสำหรับเด็กวัย 11 - 14 ปี ในครั้งนี้

2. แบบสอบถามความคิดเห็นของเด็กคำเนิการ สร้างตามลำดับขั้นดังนี้

2.1 ศึกษาการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นเด็กทาง ๆ จากเอกสารและ

หนังสือที่เกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวัดทัศนคติและความนึกเห็นแบบต่าง ๆ

2.2 สร้างแบบสอบถามความนึกเห็นของเด็กจำนวน 40 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยแบ่งเป็นแบบสอบถามความนึกเห็นเกี่ยวกับค่านิยมและค่านิยมลักษณะรูปเล่ม จำนวนคำถามละ 12 ข้อ และแบบสอบถามความนึกเห็นเกี่ยวกับค่านิยมการเขียน จำนวน 16 ข้อ

2.3 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้น บ.1 และชั้น ม.2 ของโรงเรียนมัธยมสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน โดยให้อ่านหนังสือที่สุ่มมาอย่างง่าย จำนวน 1 เล่ม แล้วตอบแบบสอบถาม

2.4 ให้การระดับคะแนนตามความนึกเห็นเป็น 5 ระดับ นาคลที่ได้อ่านหาอ่านาจำแนก แล้วเลือกข้อที่ค่า t สูง ไว้จำนวน 21 ข้อ เป็นแบบสอบถามความนึกเห็นเกี่ยวกับค่านิยม ค่านิยมลักษณะรูปเล่ม และค่านิยมการเขียน จำนวนคำถามละ 7 ข้อ

2.5 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สูตร Alpha Coefficient (Cronbach's) (Magnusson, 1967 : 116) ได้ค่าความเชื่อมั่น .72

การวิเคราะห์หนังสือ

1. อ่านหนังสือสำหรับเด็กจำนวน 29 เล่ม อย่างละเอียดด้วยความสนใจอย่างจริงจัง 3 ครั้ง โดยปฏิบัติดังนี้

1.1 อ่านครั้งที่ 1 เพื่อเก็บใจความสำคัญของเรื่อง

1.2 อ่านครั้งที่ 2 เพื่อพิจารณาหนังสือแต่ละเรื่อง พร้อมทั้งบันทึกรายละเอียดอย่างทั่วถึงว่าเป็น ตลอดจนลักษณะพิเศษของหนังสือเรื่องนั้น ๆ

1.3 อ่านครั้งที่ 3 เพื่อวิเคราะห์ให้การระดับคะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในค่านิยม ลักษณะรูปเล่ม และลีลาการเขียนในแต่ละข้อโดยใช้คะแนนเป็น 5 ระดับ คือ ดีมาก

ดี

ปานกลาง

การปรับปรุง ไข่มุกไข่มุก

1.4 พิจารณาให้คำระดับคะแนนตามเกณฑ์แต่ละด้านของหนังสือทุกเล่ม
อีกครั้งหนึ่ง

1.5 ตรวจสอบผลการให้คำระดับคะแนนตามเกณฑ์ของหนังสือทุกเล่ม โดยดู
ความสัมพันธ์ของการให้คำระดับคะแนนทั้ง 2 ครั้ง เป็นรายข้อ ทั้งนี้ถือว่าข้อที่มีคำระดับ
คะแนนตรงกัน จึงจะเชื่อมั่นได้ สำหรับข้อที่มีคำระดับคะแนนต่างกันต้องนำมาพิจารณาอย่าง
รอบคอบ เพื่อให้คำระดับคะแนนเป็นไปตามเกณฑ์อย่างแท้จริง

1.6 หากคำเฉลี่ยในคานเนื้อหา ลักษณะรูปเล่มและสีลาการเขียนของหนังสือ
ทุกเล่ม

1.7 เรียงหนังสือตามลำดับค่าเฉลี่ยในแต่ละด้าน

2. ตรวจสอบผลการวิเคราะห์

เพื่อให้ผลการวิเคราะห์สมบูรณ์และน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น จึงตรวจสอบโดยสอบถาม
ความคิดเห็นของนักพิมพ์หนังสือเพื่อดูว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักสอกลดลงกับค่าเฉลี่ย
ตามเกณฑ์จากการวิเคราะห์ของผู้วิจัยหรือไม่ เพียงใด เนื่องจากไม่สามารถกระทำได้ทั้ง
29 เล่ม จึงดำเนินการดังนี้คือ

2.1 รวบรวมหนังสือที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและต่ำสุดในคานเนื้อหา ลักษณะรูปเล่ม
และสีลาการเขียนคานละ 1 เล่ม จากข้อ 1.7 กรณที่มีหนังสือที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและต่ำสุด
ในแต่ละคานเกินกว่า 1 เล่มขึ้นไป ใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย ให้ได้หนังสือถึงกลาวคานละ 1 เล่ม
ซึ่งจะได้หนังสือจำนวน 6 เล่ม

2.2 ให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างอ่านหนังสือในข้อ 2.1 โยนำไปอ่าน
ที่บ้านคานละ 1 เล่ม เมื่ออ่านจบแล้วให้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็น ใช้วิธีหมุนเวียนให้
นักเรียนได้อ่านหนังสือครบทั้ง 6 เล่ม

2.3 แจกแจงความถี่ในแต่ละคานจากแบบสอบถามความคิดเห็นของนัก
แล้วหากค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสือแต่ละคาน

2.4 นำค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์จากการวิเคราะห์ของผู้วิจัยในชั้นเนื้อหา ลักษณะรูปเล่มและลีลาการเขียนของหนังสือทั้ง 6 เล่ม ในข้อ 2.1 และค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนในแต่ละงานมาเสนอเป็นตาราง เพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์และค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนในแต่ละงาน ว่ามีความสอดคล้องใกล้เคียงกันหรือไม่ เพียงใด

การรวบรวมข้อมูล

1. การรวบรวมตารางวิเคราะห์หนังสือผู้วิจัยรวบรวมด้วยตนเอง
2. การรวบรวมแบบสอบถามความคิดเห็นของเด็ก ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามจากโรงเรียนมัธยมสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ด้วยตนเอง ส่วนโรงเรียนอื่นอาจารย์ประจำชั้นและบรรณารักษ์เป็นผู้รวบรวมแบบสอบถามให้ ซึ่งปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 82

วิธีการทำข้อมูล

1. ตารางวิเคราะห์หนังสือจำนวน 29 เล่ม ของผู้วิจัย
 - 1.1 ให้ค่าระดับคะแนนตามเกณฑ์จากตารางวิเคราะห์ที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยกำหนดให้มีค่าระดับคะแนนเป็น 5 ระดับ คือ

ดีมาก	มีค่าเท่ากับ	5
ดี	มีค่าเท่ากับ	4
ปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3
ควรปรับปรุง	มีค่าเท่ากับ	2
ใช้ไม่ได้	มีค่าเท่ากับ	1
 - 1.2 รวมคะแนนแต่ละงานของหนังสือแต่ละเล่ม แล้วหาค่าเฉลี่ยเพื่อเสนอเป็นตาราง โดยถือเกณฑ์ตัดสินดังนี้

หนังสือพิมพ์รายวัน	4.50 – 5.00	แสดงว่ามีคุณภาพตามเกณฑ์ดีมาก
หนังสือพิมพ์รายวัน	3.50 – 4.49	แสดงว่ามีคุณภาพตามเกณฑ์ดี
หนังสือพิมพ์รายวัน	2.50 – 3.49	แสดงว่ามีคุณภาพตามเกณฑ์ปานกลาง
หนังสือพิมพ์รายวัน	1.50 – 2.49	แสดงว่ามีคุณภาพตามเกณฑ์ควรปรับปรุง
หนังสือพิมพ์รายวัน	1.00 – 1.49	แสดงว่ามีคุณภาพตามเกณฑ์ใช้ไม่ได้

2. แบบสอบถามความคิดเห็นของเด็ก

2.1 แจกแจงความถี่ในแต่ละด้านของคำตอบจากแบบสอบถามความคิดเห็น

ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยกำหนดค่าไว้ 5 ระดับ คือ

มากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	5
มาก	มีค่าเท่ากับ	4
ปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3
น้อย	มีค่าเท่ากับ	2
น้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1

2.2 หาค่าเฉลี่ยของคำตอบจากแบบสอบถามความคิดเห็นของเด็กในแต่ละด้าน

เพื่อนำเสนอเป็นตาราง โดยถืออัตราการแปลผลดังนี้

ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น	4.50 – 5.00	แสดงว่านักเรียนชอบมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น	3.50 – 4.49	แสดงว่านักเรียนชอบมาก
ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น	2.50 – 3.49	แสดงว่านักเรียนชอบปานกลาง
ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น	1.50 – 2.49	แสดงว่านักเรียนชอบน้อย
ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น	1.00 – 1.49	แสดงว่านักเรียนชอบน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้

1. สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามความพึงเห็นของเด็ก

1.1 หาค่าอำนาจจำแนก โดยใช้สูตร (Gullford. 1965 : 184)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{N_1} + \frac{S_2^2}{N_2}}}$$

เมื่อ $\bar{X}_1, \bar{X}_2$ = คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ
 S_1^2, S_2^2 = ความแปรปรวนของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ
 N_1, N_2 = จำนวนนักเรียนในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตร Alpha Coefficient

(α) (Magnusson. 1967 : 116)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \cdot \frac{S_t^2 - \sum S_1^2}{S_t^2}$$

เมื่อ r_{tt} = ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ
 n = จำนวนข้อของแบบสอบถามทั้งฉบับ
 S_t^2 = ความแปรปรวนทั้งฉบับ
 S_1^2 = ความแปรปรวนรายข้อ
 $\sum S_1^2$ = ผลรวมของความแปรปรวนรายข้อ

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

หาค่าเฉลี่ย โดยคำนวณจากสูตร (Gullford. 1965 : 54)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ยของหนังสือแต่ละเล่ม

$\sum X$ = ผลรวมทั้งหมดของคะแนน

N = จำนวนข้อ

หน้า 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์

ในการเสนอผลการวิเคราะห์หนังสือสำหรับเด็กวัย 11 – 14 ปี ที่พิมพ์ในประเทศไทย
ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 – 2522 นี้ได้แบ่งเสนอเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์หนังสือจำนวน 29 เล่ม ในด้านเนื้อหา ลักษณะรูปเล่ม
และลีลาการเขียน ซึ่งใช้เกณฑ์ในการแปลผลดังนี้

หนังสือที่ตีพิมพ์ 4.50 – 5.00	แสดงว่ามีคุณภาพตามเกณฑ์	ดีมาก
หนังสือที่ตีพิมพ์ 3.50 – 4.49	แสดงว่ามีคุณภาพตามเกณฑ์	ดี
หนังสือที่ตีพิมพ์ 2.50 – 3.49	แสดงว่ามีคุณภาพตามเกณฑ์	ปานกลาง
หนังสือที่ตีพิมพ์ 1.50 – 2.49	แสดงว่ามีคุณภาพตามเกณฑ์	ควรปรับปรุง
หนังสือที่ตีพิมพ์ 1.00 – 1.49	แสดงว่ามีคุณภาพตามเกณฑ์	ใช้ไม่ได้

ตอนที่ 2 ผลการตรวจสอบการวิเคราะห์หนังสือจำนวน 6 เล่ม ในด้านเนื้อหา
ลักษณะรูปเล่ม และลีลาการเขียน ซึ่งในตอนนี้ใช้ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนเป็นส่วน
ประกอบโดยถืออัตราการแปลผลดังนี้

ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น 4.50 – 5.00	แสดงว่านักเรียน	ชอบมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น 3.50 – 4.49	แสดงว่านักเรียน	ชอบมาก
ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น 2.50 – 3.49	แสดงว่านักเรียน	ชอบปานกลาง
ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น 1.50 – 2.49	แสดงว่านักเรียน	ชอบน้อย
ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น 1.00 – 1.49	แสดงว่านักเรียน	ชอบน้อยที่สุด

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์หนังสือจำนวน 29 เล่ม ในด้านเนื้อหา ลักษณะรูปเล่ม
และลีลาการเขียน

ตาราง 1 ค่าระดับคะแนนและค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ด้านเนื้อหา

ชื่อหนังสือ	เกณฑ์การวิเคราะห์		✓													
	ให้ความสนุก เพลิดเพลิน	ให้ความรู้เด่น														
	ให้ข้อคิด	คติสอนใจ		ส่งเสริมให้เกิดค่านิยมที่ดี	ให้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน	เหมาะสมกับสภาพสังคม	ให้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	สร้างเสริมจินตนาการ	ตรงกับความต้องการ	สนองอารมณ์ที่ปรารถนา	ให้ความรู้เฉพาะเรื่อง	ให้ความรู้รอบตัว	ช่วยพัฒนาการเรียนรู้ในชีวิต	ช่วยให้เห็นวิธีแก้ปัญหา	ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์	
แก้วจอมแก่น	5	4	5	4	5	5	4	4	5	4	5	5	5	4	4.57	
จดหมายถึงคุณยาย	4	3	4	5	5	5	4	4	4	4	5	5	4	4	4.29	
ชนบทที่รัก	4	4	3	4	4	4	3	4	4	4	4	4	3	4	3.79	
ชีวิตบ้านป่า	5	5	5	4	5	4	4	5	5	5	5	4	4	4	4.57	
ทุ่งหญ้าสีน้ำตาลเงิน	3	4	3	3	4	4	4	4	4	4	4	3	4	4	3.71	
นิทานบันเทิง	3	3	3	3	2	2	2	2	2	3	2	2	2	3	2.43	
นิทานบันเทิงใจ	3	3	2	3	1	1	2	2	3	2	2	2	2	2	2.14	
นิทานเรอรัมย์	3	3	3	2	2	2	2	2	3	3	2	2	2	3	2.42	
นิทานสำหรับคุณหนู	4	3	4	4	2	2	2	2	2	3	2	3	3	2	2.71	
นิทานสำหรับคุณหนู เล่ม 2	4	3	4	4	2	2	2	2	2	3	2	3	3	2	2.71	
นิทานเสียวสวาด	3	2	5	5	1	1	3	2	2	4	3	3	2	3	2.79	
บ้านหนูอยู่หาดเสี้ยว	3	3	4	4	4	3	4	4	3	3	4	3	3	4	3.50	
บุญส่ง	4	4	4	4	5	4	4	4	4	4	4	3	4	4	4.00	
เปิ้ล อี๊ด หนุ่ย	3	2	4	4	4	4	3	3	4	4	4	4	3	4	3.57	
ผีเสื้อและดอกไม้	3	4	3	4	4	4	3	4	4	5	4	3	4	2	3.64	
พริกขี้หนู	3	2	4	4	4	4	3	4	3	3	3	4	3	3	3.36	
เมื่อคุณตาคุณยายยังเด็ก เล่ม 1	4	3	5	5	2	3	4	5	3	5	5	5	4	4	4.07	
เมื่อคุณตาคุณยายยังเด็ก เล่ม 2	4	3	5	5	2	3	4	5	3	5	5	5	4	4	4.07	
เรื่องของน้ำพุ	2	2	5	4	4	4	3	3	4	4	5	3	4	4	3.64	
เรื่องของม้าเหมียว	5	4	4	4	4	4	4	3	4	4	3	3	3	4	3.79	
เรื่องจากคุณปู่	3	3	4	4	3	3	3	4	3	3	5	5	3	4	3.57	
เรื่องสั้นชนบท	4	3	4	4	4	3	4	4	4	4	4	4	4	4	3.86	
ลูกหว่า	3	3	4	4	4	4	3	3	3	4	3	3	3	4	3.43	
โลกกว้าง	4	4	5	5	3	3	4	4	4	4	4	4	4	5	4.07	
โลกของหนูแหวน	2	2	3	3	3	2	2	3	2	2	4	3	3	2	2.57	
สวนสัตว์	4	3	3	4	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3.07	
สามดรุณ	3	3	4	4	3	3	4	4	4	4	3	4	4	4	3.64	
หนูชอบเชียงใหม่	5	4	4	4	2	2	3	4	4	4	4	4	3	3	3.57	
หมา ๆ แมว ๆ	4	5	4	4	4	3	3	4	4	4	4	3	3	4	3.79	

จากตาราง 1 แสดงว่าหนังสือจำนวน 29 เล่ม ได้รับความระดับคะแนนตามเกณฑ์
งานเนื้อหาในแต่ละข้อดังต่อไปนี้คือ

1. หนังสือที่เนื้อหาให้ความสนุกเพลิดเพลินในระดับดีมาก มีจำนวนสี่เล่ม
คือเรื่อง แก้วจอมแก่น, ชีวิตบ้านป่า, เรื่องของมาเหมียว, และเรื่องหนูชอบเชียงใหม่
อยู่ในระดับดีจำนวน 11 เล่ม ระดับปานกลางจำนวน 12 เล่ม และระดับควรปรับปรุง
จำนวนสองเล่ม คือเรื่องของน้ำพุ และโลกของหนูแหวน

2. หนังสือที่ให้ความบันเทิงในระดับดีมากมี 2 เล่ม คือ ชีวิตบ้านป่า และ
หมา ๆ แมว ๆ อยู่ในระดับดีมีจำนวนแปดเล่ม ระดับปานกลางจำนวน 14 เล่ม ระดับควร
ปรับปรุงจำนวนห้าเล่ม คือ นิทานเสี้ยวสวาค, เป็ด ออก หนู, พริกขี้หนู, เรื่องของน้ำพุ
และโลกของหนูแหวน

3. หนังสือที่เนื้อหาให้อคติ คติสอนใจ และแนวทางในการดำเนินชีวิต
ในระดับดีมาก มีจำนวนเจ็ดเล่ม คือ แก้วจอมแก่น, ชีวิตบ้านป่า, นิทานเสี้ยวสวาค, เมื่อ
คุณตาคุณยายยังเด็ก เล่ม 1, เมื่อคุณตาคุณยายยังเด็ก เล่ม 2, เรื่องของน้ำพุ และโลกกว้าง
อยู่ในระดับดีจำนวน 14 เล่ม ระดับปานกลางจำนวนเจ็ดเล่ม และระดับควรปรับปรุง จำนวน
หนึ่งเล่ม คือ นิทานบันเทิงใจ

4. หนังสือที่เนื้อหาส่งเสริมให้เกิดค่านิยมที่ดีของไทยในระดับดีมาก มี
จำนวนห้าเล่ม คือจดหมายถึงคุณยาย, นิทานเสี้ยวสวาค, เมื่อคุณตาคุณยายยังเด็ก เล่ม 1,
เมื่อคุณตาคุณยายยังเด็ก เล่ม 2 และ โลกกว้าง อยู่ในระดับดีเป็นส่วนใหญ่ คือจำนวน
19 เล่ม ระดับปานกลางจำนวนสี่เล่ม และระดับควรปรับปรุงจำนวนหนึ่งเล่ม คือนิทานเวียงรัมย์

5. หนังสือที่ให้ความรู้ ขอบคิดเห็นและข้อมูลที่เป็ปัจจุบันในระดับดีมาก มีจำนวน
สี่เล่ม คือ แก้วจอมแก่น, จดหมายถึงคุณยาย, ชีวิตบ้านป่า และ หนูส่ง อยู่ในระดับดีมีจำนวน
11 เล่ม ระดับปานกลางจำนวนห้าเล่ม ระดับควรปรับปรุงจำนวนเจ็ดเล่ม และระดับใช้ไม่ได้
จำนวนสองเล่ม คือนิทานบันเทิงใจและนิทานเสี้ยวสวาค

6. หนังสือที่ความเหมาะสมกับสภาพเหตุการณ์ในสังคมปัจจุบันในระดับดีมาก
มีจำนวนสองเล่ม คือ แก้วจอมแก่น และจดหมายถึงคุณยาย อยู่ในระดับดีจำนวน 10 เล่ม

ระดับปานกลางจำนวนแปดเล่ม ระดับควรปรับปรุงจำนวนเจ็ดเล่ม และระดับใช้ไม่ได้จำนวนสองเล่ม คือ นิทานบันเทิงใจและนิทานเสียวสวาค

7. หนังสือที่กระตุ้นให้เด็กเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในระดับที่มีจำนวน 12 เล่ม ระดับปานกลางจำนวน 11 เล่ม และระดับควรปรับปรุงจำนวนหกเล่ม คือ นิทานบันเทิง, นิทานบันเทิงใจ, นิทานเริงรมย์, นิทานสำหรับคุณหนู, นิทานสำหรับคุณหนู เล่ม 2 และโลกของหนูแหวน

8. หนังสือที่ช่วยสร้างเสริมจินตนาการให้เด็กก้าวไปไกลกว่าสภาพที่เคยพบเห็นในระดับดีมาก มีจำนวนสามเล่ม คือ ชีวิตบ้านป่า, เมื่อคุณตาคุณยายยังเด็ก เล่ม 1 และเมื่อคุณตาคุณยายยังเด็ก เล่ม 2 อยู่ในระดับที่มีจำนวน 14 เล่ม ระดับปานกลางจำนวนหกเล่ม ระดับควรปรับปรุงจำนวนหกเล่ม คือ นิทานบันเทิง, นิทานบันเทิงใจ, นิทานเริงรมย์, นิทานสำหรับคุณหนู, นิทานสำหรับคุณหนู เล่ม 2 และนิทานเสียวสวาค

9. หนังสือที่ตรงกับความสนใจของเด็กในระดับดีมาก มีจำนวนสองเล่ม คือ แก้วจอมแก่น และชีวิตบ้านป่า อยู่ในระดับที่มีจำนวน 13 เล่ม ระดับปานกลาง จำนวนเก้าเล่ม และระดับควรปรับปรุงจำนวนห้าเล่ม คือ นิทานบันเทิง, นิทานสำหรับคุณหนู, นิทานสำหรับคุณหนู เล่ม 2, นิทานเสียวสวาค และโลกของหนูแหวน

10. หนังสือที่มีเรื่องสนองความต้องการและอารมณ์ที่ปรารถนาในระดับดีมาก มีจำนวนสี่เล่ม คือชีวิตบ้านป่า, ฝึกลี้อและคอกไม้, เมื่อคุณตาคุณยายยังเด็กเล่ม 1, เมื่อคุณตาคุณยายยังเด็ก เล่ม 2, อยู่ในระดับที่เป็นส่วนใหญ่ คือจำนวน 15 เล่ม ระดับปานกลางจำนวนแปดเล่ม และระดับควรปรับปรุงจำนวนสองเล่ม คือนิทานบันเทิงใจ และโลกของหนูแหวน

11. หนังสือที่ให้ความรู้เฉพาะเรื่องแก่เด็กในระดับดีมาก มีจำนวนเจ็ดเล่ม คือ แก้วจอมแก่น, จดหมายถึงคุณยาย, ชีวิตบ้านป่า, เมื่อคุณตาคุณยายยังเด็ก เล่ม 1, เมื่อคุณตาคุณยายยังเด็ก เล่ม 2, เรื่องของน้ำพุ และเรื่องจากคุณปู่ อยู่ในระดับที่มีจำนวน 11 เล่ม ระดับปานกลางจำนวนหกเล่ม และระดับควรปรับปรุงจำนวนห้าเล่ม คือ นิทานบันเทิง, นิทานบันเทิงใจ, นิทานเริงรมย์, นิทานสำหรับคุณหนู และนิทานสำหรับคุณหนู เล่ม 2

12. หนังสือที่ให้ความรู้รอบตัวแก่เด็กในระดับดีมาก มีจำนวนห้าเล่ม คือ แก้วจอมแก่น, จดหมายถึงคุณยาย, เมื่อคุณตาคุณยายยังเด็กเล่ม 1, เมื่อคุณตาคุณยายยังเด็ก

เล่ม 2 และเรื่องจากคุณปู่ อยู่ในระดับที่จำนวนแปดเล่ม ระดับปานกลางจำนวน 13 เล่ม และระดับควรปรับปรุงจำนวนสามเล่ม คือนิทานบันเพ็ง, นิทานบันเพ็งใจ และนิทานเริงรมย์

13. หนังสือที่ช่วยเพิ่มเติมความรู้และช่วยพัฒนาการเรียนรู้ในชีวิตในระดับที่มาก มีจำนวนหนึ่งเล่ม คือ แก้วจอมแก่น อยู่ในระดับที่จำนวน 11 เล่ม ระดับปานกลางจำนวน 13 เล่ม และระดับควรปรับปรุงจำนวนสี่เล่ม คือนิทานบันเพ็ง, นิทานบันเพ็งใจ, นิทานเริงรมย์ และนิทานเสียวสวาค

14. หนังสือที่เสนอเรื่องช่วยให้เห็นวิถีแก้ปัญหาอย่างใช้เหตุผลที่ถูกต้องในระดับที่มาก มีหนึ่งเล่มคือโลกกว้าง อยู่ในระดับที่เป็นส่วนใหญ่ คือมีจำนวน 17 เล่ม ระดับปานกลางจำนวนหกเล่ม ระดับควรปรับปรุงจำนวนห้าเล่ม คือนิทานบันเพ็งใจ, นิทานสำหรับคุณหนู, นิทานสำหรับคุณหนูเล่ม 2, ผีเสื้อและคอกไม้ และโลกของหนูแหวน

เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยจะเห็นว่า หนังสือมีคุณภาพตามเกณฑ์ค่านี้อาหา เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงไปต่ำในแต่ละระดับดังต่อไปนี้

1. ระดับที่มาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.50 ขึ้นไป มีจำนวนสองเล่ม คือ แก้วจอมแก่น และชีวิตบ้านป่า

2. ระดับที่ ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 มีจำนวน 17 เล่ม คือ จดหมายถึง-คุณยาย, เมื่อคุณตาคุณยายยังเด็ก เล่ม 1, เมื่อคุณตาคุณยายยังเด็ก เล่ม 2, โลกกว้าง, บุญส่ง, เรื่องสั้นขบขัน, ขบขันทริค, เรื่องของมาเหมียว, หมา ๆ แมว ๆ , ทุ่งหญ้าสีน้ำเงิน, ผีเสื้อและคอกไม้, เรื่องของน้ำพุ, สามครุฑ, เป็ด ออก หนู, เรื่องจากคุณปู่, หนูชอบเขียนเรียง และบ้านหนูอยู่หาคเสีย

3. ระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 มีจำนวนเจ็ดเล่ม คือ ลูกหัว, พริกขี้หนู, ส่วนสัตว์, นิทานเสียวสวาค, นิทานสำหรับคุณหนู, นิทานสำหรับคุณหนู เล่ม 2 และโลกของหนูแหวน

4. ระดับควรปรับปรุง ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 มีจำนวนสามเล่ม คือนิทานบันเพ็ง, นิทานเริงรมย์ และนิทานบันเพ็งใจ

ตาราง 2 ค่าระดับคะแนนและค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ด้านลักษณะรูปเล่ม

	ขนาดรูปเล่ม 6x8.5 นิ้ว	ความหนาไม่เกิน 200 หน้า	ตัวอักษรขนาด 18 x 20 ปอยท์	เน้นข้อความด้วยตัวพิมพ์ลักษณะพิเศษ	กระดาษปอนด์หนา 60 แกรมขึ้นไป	มีการเว้นที่ว่างรอบขอบหนังสือด้าน	การพิมพ์ชัดเจน	การพิมพ์ถูกต้อง	ภาพประกอบสวยงามชัดเจน	ภาพประกอบถูกต้องตรงความเป็นจริง	ภาพสัมพันธ์กับเนื้อเรื่องทุกตอน	ปกมีภาพและสีสันดึงดูดใจ	ปกอธิบายเนื้อหาได้	การเขียนเล่มแข็งแรง	การเข้าเล่มดี	ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์
กวีจอมแก่น	4	5	5	5	5	2	5	5	5	4	5	5	5	3	4	4.47
จดหมายถึงคุณยาย	4	1	4	5	5	5	4	3	4	4	1	4	3	3	4	3.60
นบพทรีรัก	4	5	5	4	5	5	5	4	4	4	4	4	4	3	4	3.67
วัดบ้านป่า	4	5	4	5	5	5	5	1	4	4	4	2	3	3	4	3.93
งูหญ้าสีน้ำเงิน	4	5	2	5	5	4	2	1	3	3	4	3	3	3	4	3.40
ทานบันเทิง	4	4	5	5	2	5	5	3	3	2	3	3	3	3	4	3.60
ทานบันเทิงใจ	4	5	4	5	2	5	4	1	3	3	4	3	2	3	4	3.47
ทานเวียงรัมย์	4	5	4	5	2	4	4	2	3	3	4	4	2	3	4	3.53
ทานสำหรับคุณหนู	4	5	5	5	2	5	4	5	3	2	3	3	2	3	3	3.60
ทานสำหรับคุณหนู เล่ม 2	4	5	5	5	2	5	4	4	3	2	3	3	2	3	4	3.60
ทานเสียวสวาด	4	3	4	4	2	5	4	2	2	2	3	4	3	3	4	3.27
ทานหนูอยู่หาดเสียว	4	5	3	4	2	5	5	4	—	—	—	4	4	3	4	3.13
ญสง	4	5	3	4	2	5	4	3	—	—	—	4	4	3	4	3.00
ล อ้อด หนูบ	4	5	4	4	5	5	3	3	4	3	3	4	4	3	4	3.87
เสือและดอกไม้ม	4	4	3	5	2	5	5	3	3	2	2	4	3	3	4	3.47
วิกขีหนู	4	5	5	4	2	5	5	5	3	3	4	3	3	3	4	3.87
อคุณตาคุณยายยังเด็ก เล่ม 1	4	4	5	5	2	5	5	4	5	5	3	4	5	3	4	4.27
อคุณตาคุณยายยังเด็ก เล่ม 2	4	4	5	4	5	5	5	3	5	5	5	5	5	3	4	4.47
องของน้ำพุ	4	5	4	4	2	2	4	4	3	4	4	3	2	3	3	3.40
องมาเหมียว	4	5	5	4	5	5	5	5	5	4	4	4	3	4	4	4.40
องจากคุณปู่	4	4	4	4	2	4	4	3	4	4	4	4	3	3	4	3.67
องสั้นชนบท	4	5	4	5	2	5	4	4	3	3	3	3	3	3	4	3.67
กหว้า	4	5	3	3	4	5	3	1	2	3	3	3	3	3	4	3.27
กกว้าง	4	4	4	4	2	5	5	2	3	2	4	4	3	3	4	3.53
กของหนูหวาน	4	4	5	5	2	5	5	5	2	3	3	3	4	3	4	3.80
วนสัตว์	4	2	4	5	5	5	4	4	3	2	1	3	2	3	3	3.33
มดรุณ	4	5	4	5	5	5	4	4	3	3	3	3	3	3	4	3.87
นุชอบเชียงใหม่	4	5	4	5	5	4	4	2	3	3	4	4	4	3	4	3.87
มา ๆ แมว ๆ	4	1	5	3	5	5	5	3	4	4	4	4	5	3	4	3.93

จากตาราง 2 แสดงว่าหนังสือจำนวน 29 เล่ม มีค่าระดับคะแนนตามเกณฑ์คุณลักษณะรูปเล่มในแต่ละข้อดังต่อไปนี้คือ

1. หนังสือที่ขนาดรูปเล่ม 6 x 8.5 นิ้ว ประเภทเนื้องาน ปรากฏว่าหนังสือทั้งหมดมีคุณภาพตามเกณฑ์ในระดับดี

2. หนังสือที่มีความหนาไม่เกิน 200 หน้า ถือว่าอยู่ในระดับดีมากเป็นส่วนใหญ่ คือมีจำนวน 18 เล่ม อยู่ในระดับดีจำนวนเจ็ดเล่ม ระดับปานกลางจำนวนหนึ่งเล่ม ระดับควรปรับปรุงจำนวนหนึ่งเล่ม และระดับใช้ไม่ได้จำนวนสองเล่ม คือ จดหมายถึงคุณยาย และหมา ๆ แมว ๆ

3. หนังสือที่ขนาดตัวอักษรประเภท ผศ. ขนาดประมาณ 18 - 20 ปอยท์ ซึ่งถือว่าเป็นระดับดีมาก มีจำนวน 11 เล่ม อยู่ในระดับดีจำนวน 13 เล่ม ระดับปานกลางจำนวนสี่เล่ม และระดับควรปรับปรุงจำนวนหนึ่งเล่ม คือ หุ่นขี้ผึ้ง

4. หนังสือที่ใช้ตัวพิมพ์พิเศษเพื่อเน้นข้อความสำคัญอยู่ในระดับดีมากเป็นส่วนใหญ่ คือมีจำนวน 16 เล่ม อยู่ในระดับดีจำนวน 11 เล่ม และระดับปานกลางจำนวนสองเล่ม คือ ลูกหว้า และหมา ๆ แมว ๆ

5. หนังสือที่พิมพ์ด้วยกระดาษปกหนา 60 แกรมขึ้นไปในระดับดีมาก มีจำนวน 12 เล่ม อยู่ในระดับดีจำนวนหนึ่งเล่ม และอยู่ในระดับควรปรับปรุงเป็นส่วนใหญ่ คือมีจำนวน 16 เล่ม

6. หนังสือที่เว้นว่างรอบขอบทั้งสี่ด้านประมาณ .5 ถึง 1 นิ้ว อยู่ในระดับดีมากเป็นส่วนใหญ่ คือมีจำนวน 23 เล่ม อยู่ในระดับดีจำนวนสี่เล่ม และระดับควรปรับปรุงจำนวนสองเล่ม คือ แก้วจอมแก้วและเรื่องของน้ำพุ

7. หนังสือที่พิมพ์ตัวอักษรมองเห็นชัดเจน เป็นระเบียบสม่ำเสมออยู่ในระดับดีมากและระดับดี เป็นจำนวนเท่ากัน คือ 13 เล่ม อยู่ในระดับปานกลางจำนวนสองเล่ม และระดับควรปรับปรุงจำนวนหนึ่งเล่ม คือ หุ่นขี้ผึ้ง

8. หนังสือที่พิมพ์ปกปกกึ่ง อยู่ในระดับดีมากมีจำนวนห้าเล่ม คือ แก้วจอมแก้ว, นิทานสำหรับเด็ก, พริกขี้หนู, เรื่องของมาเหมียว และโลกของหนูหวาน

อยู่ในระดับที่จำนวนแปดเล่ม ระดับปานกลางจำนวนแปดเล่ม ระดับควรปรับปรุงจำนวนสี่เล่ม และระดับใช้ไม่ได้จำนวนสี่เล่ม คือชีวิตบ้านฟ้า, พงษ์ภูมิดีน้ำเงิน, นิทานบันเทิงใจ และลูกหว้า

9. หนังสือที่มีภาพประกอบสวยงามและชัดเจน อยู่ในระดับดีมากมีจำนวนสี่เล่ม คือ แก้วจอมแก่น, เมื่อคุณตาคุณยายยังเด็ก เล่ม 1, เมื่อคุณตาคุณยายยังเด็ก เล่ม 2 และ เรื่องของมาเหมียว อยู่ในระดับที่จำนวนหกเล่ม ระดับปานกลางจำนวน 14 เล่ม และระดับควรปรับปรุง จำนวนสามเล่ม และไม่มีระดับคะแนนจำนวนสองเล่ม เนื่องจากไม่มีภาพประกอบ คือบ้านหนูอยู่หาคเลี้ยว และหนูส่ง

10. หนังสือที่มีภาพประกอบถูกต้อง ตรงกับธรรมชาติและความเป็นจริง อยู่ในระดับดีมาก มีจำนวนสองเล่ม คือ เมื่อคุณตาคุณยายยังเด็ก เล่ม 1, เมื่อคุณตาคุณยายยังเด็ก เล่ม 2 อยู่ในระดับที่จำนวนแปดเล่ม ระดับปานกลางจำนวน 10 เล่ม ระดับควรปรับปรุง จำนวนเจ็ดเล่ม และไม่มีระดับคะแนนจำนวนสองเล่ม เนื่องจากไม่มีภาพประกอบ คือบ้านหนูอยู่หาคเลี้ยว และหนูส่ง

11. หนังสือที่มีภาพประกอบสอดคล้องและสัมพันธ์กับเนื้อเรื่องในแต่ละตอนอยู่ในระดับดีมาก มีจำนวนสองเล่ม คือ แก้วจอมแก่น และเมื่อคุณตาคุณยายยังเด็ก เล่ม 2 อยู่ในระดับที่จำนวน 12 เล่ม ระดับปานกลางจำนวน 10 เล่ม ระดับควรปรับปรุงหนึ่งเล่ม และระดับใช้ไม่ได้จำนวนสองเล่ม และไม่มีระดับคะแนนจำนวนสองเล่ม เนื่องจากไม่มีภาพประกอบ คือบ้านหนูอยู่หาคเลี้ยว และหนูส่ง

12. หนังสือที่ปกมีภาพและสีสันดึงดูดใจอยู่ในระดับดีมาก มีจำนวนสองเล่ม คือ แก้วจอมแก่น และเมื่อคุณตาคุณยายยังเด็ก เล่ม 2 อยู่ในระดับที่จำนวน 14 เล่ม ระดับปานกลางจำนวน 12 เล่ม และระดับควรปรับปรุงจำนวนหนึ่งเล่ม คือชีวิตบ้านฟ้า

13. หนังสือที่ปกสามารถอธิบายเรื่องราวในเนื้อหาได้และมีความสอดคล้องกับเรื่อง อยู่ในระดับดีมาก มีจำนวนสี่เล่ม คือ แก้วจอมแก่น, เมื่อคุณตาคุณยายยังเด็ก เล่ม 1, เมื่อคุณตาคุณยายยังเด็ก เล่ม 2 และหยาๆ แมว ๆ อยู่ในระดับที่จำนวนหกเล่ม ระดับปานกลางจำนวน 13 เล่ม และระดับควรปรับปรุงจำนวนหกเล่ม คือ นิทานบันเทิงใจ นิทานเริงรมย์, นิทานสำหรับคุณหนู, นิทานสำหรับคุณหนู เล่ม 2, เรื่องของน้ำพุและสวนสัตว์

14. หนังสือที่มีการเย็บเล่มแข็งแรง ทนทานไม่หล่นง่าย อยู่ในระดับที่มีจำนวนหนังสือเล่ม คือ เรื่องของมาเหมียว แต่อยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ คือจำนวน 28 เล่ม

15. หนังสือที่เข้าเล่มดี เด็กสามารถเปิดอ่านได้สะดวก อยู่ในระดับดีเป็นส่วนใหญ่ คือมีจำนวน 26 เล่ม อยู่ในระดับปานกลางจำนวนสามเล่ม คือ นิทานสำหรับคุณหนู, เรื่องของน้ำพุ และสวนสัตว์

เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยจะเห็นว่า หนังสือมีคุณภาพตามเกณฑ์ตามลักษณะรูปเล่มเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงไปต่ำในแต่ละระดับดังต่อไปนี้

1. ระดับดี ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 มีจำนวน 20 เล่ม คือ แก้วจอมแก่น, เมื่อคุณตาคุณยายยังเด็กเล่ม 2, เรื่องของมาเหมียว, เมื่อคุณตาคุณยายยังเด็ก เล่ม 1, หมา ๆ แมว ๆ, ชีวิตบ้านป่า, เป็ด ออก หนู, พริกขี้หนู, สามครุฑ, หนูชอบเขียนเมียง, โลกของหนูแหว่น, ชนบทที่รัก, เรื่องจากคุณปู่, เรื่องสั้นชนบท, จกหมายถึงคุณยาย, นิทานบันเพิง, นิทานสำหรับคุณหนู, นิทานสำหรับคุณหนูเล่ม 2, นิทานเรีงรมย์, และโลกกว้าง

2. ระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 มีจำนวนเก้าเล่ม คือ นิทานบันเพิงใจ, ผีเสื้อและดอกไม้, หงษ์ฟ้าสีน้ำเงิน, เรื่องของน้ำพุ, สวนสัตว์, นิทานเสี้ยวสวาท, ลูกหว้า, บ้านหนูอยู่หาคเสี้ยว และบุญส่ง

ตาราง 8 ค่าระดับคะแนนและค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ด้านลีลาการเขียน

ชื่อหนังสือ เกณฑ์การวิเคราะห์																	
	ใช้แนวการเขียนที่แปลก, ใหม่	ไม่มีลักษณะการสอเนาะโดยตรง	ใช้บทสนทนาที่มากกว่าการบรรยาย	ดำเนินเรื่องด้วยความรวดเร็ว	ลำดับเรื่องต่อเนื่องสมเหตุสมผล	บทสนทนาเหมาะสมกับตัวละคร	บทสนทนาสอดคล้องกับสถานการณ์	ใช้คำกริยาที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน	ใช้ภาษาที่สละสลวย	ประโยคง่าย สั้น ไม่ซับซ้อน	ตัวละครดำเนินตามบทบาท	ตัวละครมีการพัฒนาเติบโต	ตัวละครมีความสำคัญต่อเนื้อเรื่อง	ตัวละครเอกเด่นชัด	คลี่คลายปัญหาต่าง ๆ กระจ่างชัด	จบลงด้วยความสุข	จบโดยให้แนวคิดเชิงสร้างสรรค์
แก้วจอมแก่น	5	5	4	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5
จดหมายถึงคุณยาย	4	4	4	4	4	2	4	3	4	4	3	4	4	4	4	4	4
ชนบทที่รัก	3	4	4	4	3	4	4	4	3	4	4	4	4	4	4	3	3
ชีวิตบ้านป่า	4	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5	4	5	5	5	5	4
ทุ่งหญ้าสีน้ำเงิน	5	5	4	4	4	5	5	5	5	4	5	5	5	5	3	3	4
นิทานบันเทิง	2	2	3	4	2	3	3	3	2	3	3	3	3	3	3	4	1
นิทานบันเทิงใจ	2	2	1	4	2	3	3	3	2	3	1	4	2	3	3	4	1
นิทานเร่ร่อน	2	2	2	4	2	3	2	3	1	3	3	3	3	3	2	4	2
นิทานสำหรับคุณหนู	2	2	2	4	2	3	3	4	2	2	2	3	4	3	4	4	3
นิทานสำหรับคุณหนู เล่ม 2	2	2	2	4	2	3	3	3	2	3	2	3	4	3	4	4	3
นิทานเสียวสวด	2	1	2	3	3	4	4	3	2	3	2	3	3	3	4	4	3
บ้านหนูอยู่ท่าตึกเสียว	3	3	3	3	4	3	4	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4
บุญส่ง	4	4	2	5	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5	4	5	5
เบิ้ล อี๊ด หนู	3	3	4	4	3	4	3	4	2	4	2	3	4	4	4	4	3
ผีเสื้อและดอกไม้	4	4	2	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
พริกขี้หนู	3	3	3	4	4	2	4	2	3	4	3	3	4	4	4	4	3
เมื่อคุณตาคุณยายยังเด็ก เล่ม 1	4	4	2	4	4	4	4	4	5	4	5	4	5	5	4	4	4
เมื่อคุณตาคุณยายยังเด็ก เล่ม 2	4	4	2	4	4	4	4	4	5	4	4	4	4	4	4	4	4
เรื่องของน้ำพุ	4	4	3	4	4	4	4	4	3	4	4	4	4	4	4	1	4
เรื่องของม้าเหมียว	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	4	4	4	5	5	5	4
เรื่องจากคุณปู่	2	2	3	3	3	3	4	4	3	4	4	4	4	4	4	4	3
เรื่องสั้นชนบท	3	4	4	4	4	4	4	4	4	3	4	4	4	4	4	4	3
ลูกหัว	3	3	3	4	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	2	4
โลกกว้าง	4	5	4	5	4	4	4	5	5	5	3	4	4	5	4	5	5
โลกของหนูหวาน	2	3	4	4	4	4	3	4	3	3	2	3	4	2	3	3	2
สวนสัตว์	3	4	3	3	4	4	4	4	4	3	4	4	4	4	4	2	3
สามดรุณ	4	4	3	4	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	4	4
หนูชอบเขียนเรียง	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	3	3	4	4	4	4	3
หมา ๆ แมว ๆ	4	4	4	4	4	4	4	4	5	4	4	5	4	4	4	1	3

จากตาราง 3 แสดงว่าหนังสือจำนวน 29 เล่ม มีการระดับคะแนนตามเกณฑ์ ด้านลีลาการเขียนในแต่ละข้อดังต่อไปนี้คือ

1. หนังสือที่ใช้นิพนธ์การเขียนที่แปลกและใหม่ ถึงคุณภาพสนใจในการอ่าน อยู่ในระดับดีมาก มีจำนวนสองเล่ม คือ แก้วจอมแก่นและทุ่งหญ้าสีน้ำเงิน อยู่ในระดับดีจำนวน 11 เล่ม ระดับปานกลางจำนวนแปดเล่ม และระดับควรปรับปรุงจำนวนแปดเล่ม คือนิทานบันเทิง, นิทานบันเทิงใจ, นิทานเริงรมย์, นิทานสำหรับคุณหนู, นิทานสำหรับคุณหนู เล่ม 2 นิทานเสียวสวาค, เรื่องจากคณูและโลกของหนูแหวน
2. หนังสือที่ไม่เป็นวิชาการหรือมีลักษณะการสอนโดยตรง แต่จะแฝงไว้โดยเด็กไม่รู้ตัวที่อยู่ในระดับดีมาก มีจำนวนสามเล่ม คือ แก้วจอมแก่น, ทุ่งหญ้าสีน้ำเงิน, และโลกกว้าง อยู่ในระดับดีจำนวน 14 เล่ม ระดับปานกลางจำนวนห้าเล่ม ระดับควรปรับปรุงจำนวนหกเล่ม และระดับใช้ไม่ได้จำนวนหนึ่งเล่ม คือนิทานเสียวสวาค
3. หนังสือที่ซับซ้อนหนาแน่นกว่าการพรรณนาหรือบรรยายอยู่ในระดับดีมีจำนวน 12 เล่ม ระดับปานกลางจำนวนแปดเล่ม ระดับควรปรับปรุงจำนวนแปดเล่ม และระดับใช้ไม่ได้จำนวนหนึ่งเล่ม คือนิทานบันเทิงใจ
4. หนังสือที่ดำเนินเรื่องด้วยความรวดเร็วในระดับดีมากมีจำนวนสามเล่ม คือ แก้วจอมแก่น, หนูสง และโลกกว้าง อยู่ในระดับดีเป็นส่วนใหญ่ คือจำนวน 22 เล่ม และระดับปานกลางจำนวนสี่เล่ม คือ นิทานเสียวสวาค, บ้านหนูอยู่หาคัสยว, เรื่องจากคณู และสวนสัตว์
5. หนังสือที่มีการลำดับเรื่องต่อเนื่องและสมเหตุสมผลอยู่ในระดับดีมาก มีจำนวนหนึ่งเล่ม คือ แก้วจอมแก่น อยู่ในระดับดีเป็นส่วนใหญ่ คือจำนวน 18 เล่ม ระดับปานกลางจำนวนห้าเล่ม และระดับควรปรับปรุงจำนวนห้าเล่ม คือนิทานบันเทิง, นิทานบันเทิงใจ, นิทานเริงรมย์, นิทานสำหรับคุณหนู, และนิทานสำหรับคุณหนูเล่ม 2
6. หนังสือที่มีบทสนทนาเหมาะสมกับบุคลิกลักษณะตัวละครในเรื่อง ระดับดีมากมีจำนวนสองเล่มคือ แก้วจอมแก่นและทุ่งหญ้าสีน้ำเงิน อยู่ในระดับดีเป็นส่วนใหญ่ คือจำนวน 17 เล่ม ระดับปานกลางจำนวนแปดเล่ม ระดับควรปรับปรุงจำนวนสองเล่ม คือ จดหมายถึงคุณยาย

และพริกขี้หนู

7. หนังสือที่มีความสมจริงสอดคล้องกับบรรยากาศและสถานการณ์ของเรื่อง อยู่ในระดับดีมาก จำนวนสองเล่ม คือ พงษ์ภูาสีน้ำเงิน และเรื่องของมาเหมียว อยู่ในระดับที่เป็นส่วนใหญ่ คือจำนวน 20 เล่ม ระดับปานกลางจำนวนหกเล่ม และระดับควรปรับปรุงจำนวนหนึ่งเล่ม คือ นิทานเริงรมย์

8. หนังสือที่ใช้คำพรรณนาที่เด็กใช้ในชีวิตประจำวันอยู่ในระดับดีมาก มีจำนวนสี่เล่ม คือ แก้วจอมแก่น, พงษ์ภูาสีน้ำเงิน, เรื่องของมาเหมียว และโลกกว้าง อยู่ในระดับที่เป็นส่วนใหญ่ คือจำนวน 17 เล่ม ระดับปานกลางจำนวนเจ็ดเล่ม และระดับควรปรับปรุงจำนวนหนึ่งเล่ม คือพริกขี้หนู

9. หนังสือที่ใช้ภาษาสละสลวยคมคายแต่เข้าใจง่าย อยู่ในระดับดีมาก มีจำนวนแปดเล่ม คือ แก้วจอมแก่น, ชีวิคบ้านป่า, พงษ์ภูาสีน้ำเงิน, เมื่อคุณตากุณยายยังเด็ก เล่ม 1 เมื่อคุณตากุณยายยังเด็ก เล่ม 2, เรื่องของมาเหมียว, โลกกว้าง และหมา ๆ แมว ๆ อยู่ในระดับที่จำนวนแปดเล่ม ระดับปานกลาง จำนวนหกเล่ม ระดับควรปรับปรุงจำนวนหกเล่ม และระดับใช้ไม่ได้จำนวนหนึ่งเล่ม คือนิทานเริงรมย์

10. หนังสือที่ใช้ประโยคง่าย ๆ สั้น และไม่ซับซ้อนอยู่ในระดับดีมาก มีจำนวนสี่เล่ม คือ แก้วจอมแก่น, ชีวิคบ้านป่า, เรื่องของมาเหมียวและโลกกว้าง อยู่ในระดับที่เป็นส่วนใหญ่ คือ จำนวน 15 เล่ม ระดับปานกลางจำนวนเก้าเล่ม และระดับควรปรับปรุงจำนวนหนึ่งเล่ม คือนิทานสำหรับคุณหนู

11. หนังสือที่มีตัวละครดำเนินตามบทบาท สอดคล้องกับวัย ภูมิหลัง และถูกของตามหลักจิตวิทยาอยู่ในระดับดีมาก มีจำนวนสี่เล่ม คือ แก้วจอมแก่น, ชีวิคบ้านป่า, พงษ์ภูาสีน้ำเงิน และเมื่อคุณตากุณยายยังเด็ก เล่ม 1 อยู่ในระดับที่จำนวน 13 เล่ม ระดับปานกลางจำนวนหกเล่ม ระดับควรปรับปรุงจำนวนห้าเล่ม และระดับใช้ไม่ได้จำนวนหนึ่งเล่ม คือนิทานบันเทิงใจ

12. หนังสือที่ตัวละครมีการพัฒนาเติบโตตามกาลเวลาในเรื่องในระดับดีมาก มีจำนวนหาเล่ม คือ แก้วจอมแก่น, พงษ์พานิชน้ำเงิน, บุญส่ง, สามครุฑ และหม่ามว๊ว แมว ๆ อยู่ในระดับดีเป็นส่วนใหญ่ คือจำนวน 15 เล่ม และระดับปานกลางจำนวนหกเล่ม

13. หนังสือที่ตัวละครสมเหตุสมผลไม่มากเกินไปจนจำเป็นในระดับดีมาก มีจำนวนหกเล่ม คือ แก้วจอมแก่น, ชีวคบ้านป่า, พงษ์พานิชน้ำเงิน, บุญส่ง, เมื่อคุณตาคุณยายยังเด็ก เล่ม 1 และสามครุฑ อยู่ในระดับดีเป็นส่วนใหญ่ คือจำนวน 19 เล่ม ระดับปานกลาง จำนวนสามเล่ม และระดับควรปรับปรุงจำนวนหนึ่งเล่ม คือ นิทานบันเต็งใจ

14. หนังสือที่ตัวละครเอกเด่นชัดและสอดคล้องกับเหตุผลอยู่ในระดับดีมาก มีจำนวนแปดเล่มคือ แก้วจอมแก่น, ชีวคบ้านป่า, พงษ์พานิชน้ำเงิน, บุญส่ง, เมื่อคุณตาคุณยายยังเด็ก เล่ม 1, เรื่องของมาเหมียว, โลกกว้าง และสามครุฑ อยู่ในระดับดีจำนวน 14 เล่ม ระดับปานกลางจำนวนหกเล่ม และระดับควรปรับปรุงจำนวนหนึ่งเล่ม คือ โลกของหนูเหวน

15. หนังสือที่คลี่คลายปัญหาต่าง ๆ อย่างกระจ่างชัดอยู่ในระดับดีมากมีจำนวนสามเล่มคือ แก้วจอมแก่น, ชีวคบ้านป่า, และเรื่องของมาเหมียว อยู่ในระดับดีเป็นส่วนใหญ่ คือจำนวน 21 เล่ม ระดับปานกลางจำนวนสี่เล่ม และระดับควรปรับปรุงจำนวนหนึ่งเล่ม คือ นิทานเว้งรมย์

16. หนังสือที่จบลงด้วยความสุข ความสำเร็จและความสับสนในระดับดีมาก มีจำนวนสี่เล่ม คือ ชีวคบ้านป่า, บุญส่ง, เรื่องของมาเหมียว และโลกกว้าง อยู่ในระดับดีเป็นส่วนใหญ่ คือจำนวน 19 เล่ม ระดับปานกลางจำนวนสองเล่ม ระดับควรปรับปรุงจำนวนสองเล่ม และระดับใช้ไม่ได้จำนวนสองเล่ม คือ เรื่องของน้ำพุ และหม่ามว๊ว แมว ๆ

17. หนังสือที่จบลงด้วยการให้แนวความคิดเชิงสร้างสรรค์ที่จะเป็นแบบอย่างแก่อนุชนที่เหมาะสมกับวัยอยู่ในระดับดีมาก มีจำนวนสามเล่ม คือ แก้วจอมแก่น, บุญส่ง และโลกกว้าง อยู่ในระดับดีจำนวน 11 เล่ม ระดับปานกลางจำนวน 11 เล่ม และระดับควรปรับปรุงจำนวนสองเล่ม และระดับใช้ไม่ได้จำนวนสองเล่ม คือ นิทานบันเต็ง และนิทานบันเต็งใจ

18. หนังสือที่ทิ้งท้ายให้เด็กได้คิดอยู่ในระดับดีมาก มีจำนวนหนึ่งเล่มคือ

แก้วจอมแก่น อยู่ในระดับดี จำนวน 13 เล่ม ระดับปานกลางจำนวน 10 เล่ม ระดับควรปรับปรุงจำนวนสามเล่ม และระดับใช้ไม่ได้จำนวนสองเล่ม คือ นิทานบันเทิง และนิทานบันเทิงใจ
เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยจะเห็นว่า หนังสือมีคุณภาพตามเกณฑ์การตัดสินการเขียน
เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงไปต่ำในแต่ละระดับดังต่อไปนี้ .

1. ระดับดีมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.50 ขึ้นไป มีจำนวนหนึ่งเล่ม คือ แก้วจอมแก่น
2. ระดับดี ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 มีจำนวน 18 เล่ม คือ ชีวิตบ้านป่า, ทุ่งหญ้าสีน้ำเงิน, เรื่องของมาเหมียว, โลกกว้าง, บุญส่ง, เมื่อคุณตาคุณยายยังเด็ก เล่ม 1, สามกรรม, เมื่อคุณตาคุณยายยังเด็ก เล่ม 2, ผีเสื้อและดอกไม้, หมา ๆ แมว ๆ, จกหมายถึงคุณยาย, เรื่องสั้นชนบท, ชนบทที่รัก, เรื่องของน้ำพุ, หนูชอบเขียนเรียง, บ้านหนูอยู่หาคได้ยว, ลูกหว่า และสวนสัตว์
3. ระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 มีจำนวนแปดเล่ม คือ เป็ด ออก หนู, พริกขี้หนู, เรื่องจากคุณปู่, โลกของหนูแหวน, นิทานเสียวสวาก, นิทานสำหรับคุณหนู, นิทานสำหรับคุณหนู เล่ม 2 และนิทานบันเทิง
4. ระดับควรปรับปรุง ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 มีจำนวนสองเล่ม คือ นิทานบันเทิงใจ และนิทานเรียงรวม

ตาราง 4. ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ด้านเนื้อหา ลักษณะรูปแบบและลีลาการเขียน

ชื่อหนังสือ	ด้านเนื้อหา	ด้านลักษณะรูปแบบ	ด้านลีลาการเขียน
แก้วจอมแก่น	4.57 **	4.47 **	4.83 **
จดหมายถึงคุณยาย	4.29	3.60	3.78
ชนบทที่รัก	3.79	3.67	3.72
ชีวิตบ้านป่า	4.57 **	3.93	4.39
ทุ่งหญ้าสีน้ำเงิน	3.71	3.40	4.39
นิทานบันเต็ง	2.43	3.60	2.67
นิทานบันเต็งใจ	2.14 *	3.47	2.44 *
นิทานเร่ร่อน	2.42	3.53	2.44 *
นิทานสำหรับคุณหนู	2.71	3.60	2.83
นิทานสำหรับคุณหนู เล่ม 2	2.71	3.60	2.83
นิทานเสียวสวาด	2.79	3.27	2.89
บ้านหนูอยู่หาดเสียว	3.50	3.13	3.56
บุญส่ง	4.00	3.00 *	4.22
เบิ้ล อืด หนูๆ	3.57	3.87	3.39
ผีเสื้อและดอกไม้	3.64	3.47	3.89
พริกขี้หนู	3.36	3.87	3.39
เมื่อคุณตาคุณยายยังเด็ก เล่ม 1	4.07	4.27	4.11
เมื่อคุณตาคุณยายยังเด็ก เล่ม 2	4.07	4.47 **	3.94
เรื่องของน้ำพุ	3.64	3.40	3.72
เรื่องของม้าเหมียว	3.79	4.40	4.39
เรื่องจากคุณปู่	3.57	3.67	3.39
เรื่องสั้นชนบท	3.86	3.67	3.78
ลูกหัว	3.43	3.27	3.56
โลกกว้าง	4.07	3.53	4.39
โลกของหนูแหว่น	2.57	3.80	3.11
สวนสัตว์	3.07	3.33	3.56
สามตรุน	3.64	3.87	4.11
หนูชอบเชียงใหม่	3.57	3.87	3.72
หมา ๆ แมว ๆ	3.79	3.93	3.89

* คือหนังสือที่ได้รับค่าเฉลี่ยค่าสูง * คือหนังสือที่ได้รับค่าเฉลี่ยสูงที่สุด

จากตาราง 4 แสดงว่า

1. หนังสือที่ได้รับค่าเฉลี่ยสูงที่สุดด้านเนื้อหา คือเรื่องแก้วจอมแก่นและชีวิตบ้านป่า
2. หนังสือที่ได้รับค่าเฉลี่ยค่าสูงที่สุดด้านเนื้อหา คือนิทานบันเต็งใจ

3. หนังสือที่ได้รับความนิยมสูงสุดตามลักษณะรูปเล่ม คือเรื่อง แก้วจอมแก่น และ เมื่อคุณตาคุณยายยังเด็ก เล่ม 2
4. หนังสือที่ได้รับความนิยมต่ำสุดตามลักษณะรูปเล่ม คือเรื่อง หนูส่ง
5. หนังสือที่ได้รับความนิยมสูงสุดตามลีลาการเขียน คือเรื่อง แก้วจอมแก่น
6. หนังสือที่ได้รับความนิยมต่ำสุดตามลีลาการเขียน คือนิทานบันเทิงใจ และ นิทานเริงรมย์

ตอนที่ 2 ผลการตรวจสอบการวิเคราะห์หนังสือจำนวน 6 เล่ม ในด้านเนื้อหา ลักษณะรูปเล่ม และลีลาการเขียน

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนต่อหนังสือด้านเนื้อหา ลักษณะรูปเล่ม และ ลีลาการเขียน

ชื่อหนังสือ	ด้านเนื้อหา	ด้านลักษณะรูปเล่ม	ด้านลีลาการเขียน
แก้วจอมแก่น	3.86	4.36	4.15
ชีวิตบ้านป่า	3.81	4.06	4.00
หนูส่ง	3.68	2.38	3.92
นิทานบันเทิงใจ	2.64	3.49	2.76
นิทานเริงรมย์	2.80	3.58	2.89
เมื่อคุณตาคุณยายยังเด็ก เล่ม 2	3.73	4.35	3.73

จากตาราง 5 แสดงว่า

1. ด้านเนื้อหา นักเรียนชอบเรื่อง แก้วจอมแก่น ชีวิตบ้านป่า หนูส่ง และเมื่อคุณตาคุณยายยังเด็ก เล่ม 2 ในระดับชอบมาก คือมีค่าเฉลี่ย 3.86, 3.81, 3.68 และ 3.73 ตามลำดับ ชอบนิทานบันเทิงใจและนิทานเริงรมย์ในระดับชอบปานกลาง คือ

มีค่าเฉลี่ย 2.64 และ 2.80 ตามลำดับ

2. ด้านลักษณะรูปเล่ม นักเรียนชอบเรื่องแก้วจอมแก่น ชีวิตบ้านป่า นิทานเรื่องมยุรี และเมื่อคุณตาคุณยายยังเด็ก เล่ม 2 ในระดับชอบมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.36, 4.06, 3.58 และ 4.35 ตามลำดับ ชอบนิทานบันเทิงใจในระดับชอบปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.49 และชอบเรื่อง มยุรี ในระดับชอบน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย 2.36

3. ด้านลีลาการเขียน นักเรียนชอบเรื่องแก้วจอมแก่น ชีวิตบ้านป่า มยุรี และเมื่อคุณตาคุณยายยังเด็ก เล่ม 2 ในระดับชอบมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.15, 4.00, 3.92 และ 3.73 ตามลำดับ ชอบนิทานบันเทิงใจ และนิทานเรื่องมยุรี ในระดับชอบปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 2.76 และ 2.89 ตามลำดับ

โดยสรุปนักเรียนชอบเรื่องแก้วจอมแก่นมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดทั้งด้านเนื้อหา ลักษณะรูปเล่ม และลีลาการเขียน

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์จากการวิเคราะห์ของผู้วิจัย และค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนในคานเนื้อหา ลักษณะรูปเล่ม และลีลาการเขียน

ชื่อหนังสือ	ด้านเนื้อหา		ด้านลักษณะรูปเล่ม		ด้านลีลาการเขียน	
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย
	ตามเกณฑ์	ความคิดเห็น	ตามเกณฑ์	ความคิดเห็น	ตามเกณฑ์	ความคิดเห็น
แก้วจอมแก่น	4.57	3.66	4.47	4.36	4.83	4.15
ชีวิตบ้านป่า	4.57	3.81	3.67	4.06	4.39	4.00
มยุรี	4.00	3.68	3.00	2.36	4.22	3.92
นิทานบันเทิงใจ	2.14	2.64	3.47	3.49	2.44	2.76
นิทานเรื่องมยุรี	2.42	2.60	3.53	3.56	2.44	2.89
เมื่อคุณตาคุณยายยังเด็ก เล่ม 2	4.07	3.73	4.47	4.35	3.94	3.73

จากตาราง 6 แสดงว่า ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนทั้งต่อหนังสือทั้ง 6 เล่ม ในด้านเนื้อหา ลักษณะรูปเล่ม และลีลาการเขียน มีความสอดคล้องกับค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ การวิเคราะห์ของผู้วิจัยในแต่ละด้าน คือหนังสือที่รับค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์สูงในแต่ละด้าน ก็จะได้รับค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงด้วย และหนังสือที่รับค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ต่ำในแต่ละด้าน ก็จะได้รับค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่ำเช่นกัน

บทย่อ สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

บทย่อ

หนังสืออ่านเพื่อความเพลิดเพลินมีความสำคัญและเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเด็กวัย 11 – 14 ปี อันเป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อแห่งชีวิต เพราะจะช่วยตอบปัญหา สร้างแนวทางในการดำเนินชีวิต ตลอดจนสร้างนิสัยรักการอ่านให้เกิดขึ้นแก่เด็ก เนื่องในโอกาสที่ปี พ.ศ. 2522 ซึ่งเป็นปีเด็กสากล สำนักพิมพ์ต่าง ๆ ในประเทศไทย ได้สนองนโยบายโดยการจัดพิมพ์หนังสือสำหรับเด็ก ออกจำหน่ายอย่างกว้างขวาง หนังสือเหล่านี้มีความแตกต่างกันอย่างมาก ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะวิเคราะห์คุณภาพของหนังสือสำหรับเด็กวัย 11 – 14 ปี ที่พิมพ์ในประเทศไทย ทั้งในปี พ.ศ. 2520 – 2522 เฉพาะเรื่องที่แต่งขึ้นเอง มีชื่อเรื่องแปล จำนวน 29 เล่ม ในด้านเนื้อหา ลักษณะรูปเล่ม และลีลาการเขียน ทั้งนี้ผลการวิเคราะห์จะเป็นประโยชน์กับบรรณารักษ์และผู้ปกครองในการเลือกซื้อ ตลอดจนเป็นแนวคิดในการเขียนและการปรับปรุงหนังสือสำหรับเด็กแก่นักเขียนและผู้ผลิตหนังสือสำหรับเด็กในประเทศไทยต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อวิเคราะห์คุณภาพของหนังสือสำหรับเด็กวัย 11 – 14 ปี ที่พิมพ์ในประเทศไทย ทั้งในปี พ.ศ. 2520 – 2522 ในด้านเนื้อหา ลักษณะรูปเล่ม และลีลาการเขียน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 กลุ่มประชากร

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เพื่อความเพลิดเพลิน

สำหรับเด็กวัย 11 – 14 ปี ที่สำนักพิมพ์ต่าง ๆ ในประเทศไทยจัดพิมพ์เป็นภาษาไทย ตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2520 ถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2522 เฉพาะเรื่องที่แต่งขึ้นเอง มีใช้เรื่องแปลมาจากภาษาต่างประเทศ โดยมีเนื้อหาเป็นลักษณะแก่นของเรื่อง ภาพเป็นเพียงส่วนประกอบ ซึ่งผู้วิจัยได้สำรวจและรวบรวมจากสำนักพิมพ์ ร้านจำหน่ายหนังสือ และแผงจำหน่ายหนังสือในกรุงเทพมหานคร ได้หนังสือที่นำมาวิเคราะห์ทั้งสิ้นจำนวน 29 เล่ม

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชายและนักเรียนหญิงอายุ 11 – 14 ปี จากโรงเรียนมัธยมสาธิต มหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครทั้ง 5 แห่ง โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ให้ได้นักเรียนจำนวน 20 คน จากชั้น ม.1 และชั้น ม.2 ของโรงเรียนแต่ละแห่ง จะได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์หนังสือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์หนังสือครั้งนี้ ประกอบด้วยเกณฑ์การวิเคราะห์หนังสือและแบบสอบถามความคิดเห็นของเด็ก

2.1 เกณฑ์การวิเคราะห์หนังสือ สร้างขึ้นเองโดยรวบรวมจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะหนังสือที่ดีสำหรับเด็ก แล้วตรวจสอบคุณภาพโดยให้ผู้เชี่ยวชาญด้านวรรณกรรมสำหรับเด็กจำนวน 4 ท่าน พิจารณาความถูกต้องและความเหมาะสม เมื่อปรับปรุงให้ดีขึ้นแล้วจึงนำไปวิเคราะห์ โดยสร้างตารางวิเคราะห์ที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ

เกณฑ์การวิเคราะห์ด้านเนื้อหา	จำนวน	14	ข้อ
เกณฑ์การวิเคราะห์ด้านลักษณะรูปแบบ	จำนวน	15	ข้อ
เกณฑ์การวิเคราะห์ด้านลีลาการเขียน	จำนวน	18	ข้อ

2.2 แบบสอบถามความคิดเห็นของเด็ก สร้างขึ้นเองเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 21 ข้อ ซึ่งนำไปทดลองใช้เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกและหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่น .72

3. การวิเคราะห์หนังสือ

3.1 อ่านหนังสือจำนวน 29 เล่ม อย่างละเอียดเป็นจำนวน 3 ครั้งต่อหนึ่งเล่ม

3.2 ให้การระคับคะแนตามเกณฑ์คานเนื้อหา ลักษณะรูปเล่ม และลีลาการเขียน ลงในการางวิเคราะห์ 2 ครั้ง

3.3 ตรวจสอบการให้การระคับคะแนตามเกณฑ์เป็นรายข้อ โดยถือว่าข้อที่ คะแนตรงกันจากการางวิเคราะห์ 2 ครั้ง จึงจะเชื่อมั่นได้ หากข้อใดมีการระคับคะแน ทางกัน ต้องนำมาพิจารณาอย่างรอบคอบอีกครั้ง เพื่อให้คะแนนเป็นไปตามเกณฑ์อย่างแท้จริง

3.4 เพื่อตรวจสอบผลการวิเคราะห์ให้มีความน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น จึงตรวจสอบโดย สอดตามความคิดเห็นของเด็กที่หนังสือในคานเนื้อหา ลักษณะรูปเล่ม และลีลาการเขียน เพื่อความคาเฉลี่ยความคิดเห็นของเด็กแต่ละคานสอดคล้องกับคาเฉลี่ยตามเกณฑ์จากการวิเคราะห์ ของผู้วิจัยหรือไม่ เพียงใด เนื่องจากไม่สามารถกระทำไ้ทั้ง 29 เล่ม จึงตรวจสอบเฉพาะ หนังสือที่ได้รับความนิยมสูงที่สุดและต่ำสุดในคาน เป็นจำนวน 6 เล่ม

4. วิธีจักรกระทำกับข้อมูล

4.1 หากคาเฉลี่ยในคานแต่ละคานจากคะแนนที่ผู้วิจัยให้การระคับคะแนไว้ในการาง วิเคราะห์ เพื่อนำเสนอเป็นตารางแสดงให้เห็นคุณภาพของหนังสือจำนวน 29 เล่ม ตามเกณฑ์ คานเนื้อหา ลักษณะรูปเล่ม และลีลาการเขียน

4.2 หากคาเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนที่หนังสือจำนวน 6 เล่ม ในคาน เนื้อหา ลักษณะรูปเล่ม และลีลาการเขียน นำเสนอเป็นตารางพร้อมกับคาเฉลี่ยตามเกณฑ์ของ หนังสือจำนวน 6 เล่ม เพื่อตรวจสอบผลการวิเคราะห์

๗) สรุปผลการวิเคราะห์

คานเนื้อหา

จากการวิเคราะห์หนังสือจำนวน 29 เล่ม ตามเกณฑ์คานเนื้อหาของผู้วิจัย ปรากฏผล

ดังนี้

1. หนังสือที่มึคุณภาพตามเกณฑ์ในระดับดีมาก มีจำนวน 2 เล่ม คือ แก้วจอมแก้ว และชีวิตบานปลาย

2. หนังสือที่มึคุณภาพตามเกณฑ์ในระดับดีมีจำนวน 17 เล่ม คือ
จดหมายถึงคุณยาย	เมื่อคุณตาคุณยายยังเด็ก เล่ม 1
โลกกว้าง	เมื่อคุณตาคุณยายยังเด็ก เล่ม 2
ลุงส่ง	เรื่องสั้นชนบท
ชนบทที่รัก	เรื่องของมาเหมียว
หมา ๆ แมว ๆ	ทุ่งหญ้าสีน้ำเงิน
ผีเสื้อและดอกไม้	เรื่องของน้ำพุ
สามครอบครัว	เปิ้ล ออก หนู
เรื่องจากคุณปู่	หนูชอบเขียนเรียง
บ้านหนอยุ่หาคเสีย	

3. หนังสือที่มึคุณภาพตามเกณฑ์ในระดับปานกลาง มีจำนวน 7 เล่ม คือ ลูกหัวา
พริกขี้หนู สวนสัตว์ นิทานเสี้ยวสวาค นิทานสำหรับคุณหนู นิทานสำหรับคุณหนู เล่ม 2
และ โลกของหนูแหวน

4. หนังสือที่มึคุณภาพตามเกณฑ์ในระดับควรปรับปรุง มีจำนวน 3 เล่ม คือ
นิทานบันเทิง นิทานเริงรมย์ และนิทานบันเทิงใจ

คานลักษณะรูปเล่ม

จากการวิเคราะห์หนังสือจำนวน 29 เล่ม ตามเกณฑ์คานลักษณะรูปเล่มของผู้วิจัย
ปรากฏดังนี้ คือ

1. หนังสือที่มึคุณภาพตามเกณฑ์ในระดับดี มีจำนวน 20 เล่ม คือ
แก้วจอมแก้ว	เมื่อคุณตาคุณยายยังเด็ก เล่ม 1
เรื่องของมาเหมียว	เมื่อคุณตาคุณยายยังเด็ก เล่ม 2
หมา ๆ แมว ๆ	ชีวิตบานปลาย
เปิ้ล ออก หนู	พริกขี้หนู

สามภรณ์	หนูชอบเชียงใหม่
โลกของหนูแหว่น	ชนบทที่รัก
เรื่องจากคุณปู่	เรื่องสั้นชนบท
จดหมายถึงคุณยาย	นิทานบันเทิง
นิทานสำหรับคุณหนู	นิทานสำหรับคุณหนู เล่ม 2
นิทานเว้งรมย์	โลกกว้าง

2. หนังสือที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ในระดับปานกลาง มีจำนวน 9 เล่ม คือ

นิทานบันเทิงใจ	ผีเสื้อและดอกไม้
ทุ่งหญ้าสีน้ำเงิน	เรื่องของน้ำพุ
สวนสัตว์	นิทานเสี้ยวสวาท
ลูกหว่า	บ้านหนูอยู่ภาคเดียว
บุญส่ง	

จากการวิเคราะห์หนังสือจำนวน 29 เล่ม ตามเกณฑ์การตัดสินการเขียนของผู้วิจัย
ปรากฏผลดังนี้

1. หนังสือที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ในระดับดีมาก มีจำนวน 1 เล่ม คือ แก้วจอมแก่น
2. หนังสือที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ในระดับดี มีจำนวน 18 เล่ม คือ

ชีวิตบ้านป่า	ทุ่งหญ้าสีน้ำเงิน
เรื่องของมาเหมียว	โลกกว้าง
บุญส่ง	เมื่อคุณตาคุณยายยังเด็ก เล่ม 1
สามภรณ์	เมื่อคุณตาคุณยายยังเด็ก เล่ม 2
ผีเสื้อและดอกไม้	หมา ๆ แมว ๆ
จดหมายถึงคุณยาย	เรื่องสั้นชนบท
ชนบทที่รัก	เรื่องของน้ำพุ
หนูชอบเชียงใหม่	บ้านหนูอยู่ภาคเดียว
ลูกหว่า	สวนสัตว์

3. หนังสือที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ในระดับปานกลาง มีจำนวน 8 เล่ม คือ

เปิด ออก หย

พริกขี้หนู

เรื่องจากคุณปู่

โลกของหนูแหวน

นิทานเสี้ยวสวาค

นิทานสำหรับคุณหนู

นิทานบันเทิง

นิทานสำหรับคุณหนู เล่ม 2

4. หนังสือที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ในระดับควรปรับปรุง มีจำนวนสองเล่ม คือ นิทานบันเทิงใจ และนิทานเรีงรวมย์

การตรวจสอบผลการวิเคราะห์หนังสือโดยอาศัยค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสือ จำนวน 6 เล่ม พบว่ามีความสอดคล้องกับค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์จากการวิเคราะห์ของผู้วิจัย ทั้งในแง่เนื้อหา ลักษณะรูปแบบ และลีลาการเขียน คือ หนังสือที่รับค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์สูงในแต่ละด้าน ก็จะได้รับค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนสูงด้วย ในทำนองเดียวกัน หนังสือที่รับค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ต่ำก็จะได้รับค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่ำเช่นเดียวกัน

๑) อภิปรายผล

๑) ด้านเนื้อหา

จากการวิเคราะห์หนังสือจำนวน 29 เล่ม ผลปรากฏว่าหนังสือส่วนใหญ่มีคุณภาพตามเกณฑ์ด้านเนื้อหาในระดับดี และระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาหนังสือที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ในระดับดีมาก คือเรื่อง แก้วจอมแก่น และชีวิตบ้านป้า จะพบว่ามีลักษณะเด่นในด้านการเสนอขอมูลที่ทันต่อเหตุการณ์ มีความเหมาะสมกับสังคมปัจจุบัน โทนแนวทางในการดำเนินชีวิตประจำวัน ให้ความบันเทิงแก่ตนจนจบ และประการสำคัญคือมีเนื้อเรื่องที่ตรงกับความต้องการและความต้องการของเด็กในวัยนี้คือมีเรื่องราวเกี่ยวกับการผจญภัย การเสียสละตัวเอง เพื่อครอบครัว ซึ่งตรงกับการเสนอประเภทของหนังสือสำหรับเด็กวัย 11 - 14 ปี ที่คาร์ลเซนรวบรวมไว้ (Carlsen, 1971 : 23 - 26) ส่วนลักษณะคดยที่หนังสือที่มีคุณภาพในระดับควรปรับปรุงและหนังสือที่รับค่าเฉลี่ยต่ำ ส่วนใหญ่จะมีคุณสมบัติเหล่านี้คือ เนื้อหาไม่กระตุ้นให้เกิดเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ไม่ช่วยสร้างเสริมให้เด็กเกิดจินตนาการและไม่ช่วยเพิ่มเติมความรู้และช่วยพัฒนาการเรียนรู้ในชีวิตจริงทั้งไม่ช่วยแนะวิธีแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ

ที่ถูกทอง ซึ่งมีผลให้คุณภาพด้านเนื้อหาต่ำลงไป

งานลักษณะรูปเล่ม

จากการวิเคราะห์หนังสือจำนวน 29 เล่มแล้ว ผลปรากฏว่าหนังสือมีคุณภาพตามเกณฑ์งานลักษณะรูปเล่มในระดับที่เป็นส่วนใหญ่ คือมีจำนวน 20 เล่ม เนื่องจากไม่มีความแตกต่างกันมากนัก แต่เมื่อพิจารณาถึงลักษณะรูปเล่มของหนังสือที่รับค่าเฉลี่ยสูงสุดในคานี้ คือเรื่อง แก้วจอมแก่น และเมื่อคุณตาคูณยายยังเด็ก เล่ม 2 จะเห็นวาลักษณะเด่นคือพิมพ์สวย กระดาษปอนด์อย่างดี ตัวอักษรมองเห็นชัดเจน ภาพประกอบสวยงามชัดเจนตรงกับความเป็นจริง อีกทั้งมีความสัมพันธ์กับเนื้อเรื่องในแต่ละตอน ปกมีภาพและสีสะดึงดึงดูดใจให้อ่านและสามารถอธิบายเรื่องราวในเนื้อหาได้ ส่วนหนังสือที่รับค่าเฉลี่ยต่ำนั้นยังคงอยู่ในด้านคุณภาพการพิมพ์ ซึ่งปรากฏว่ามีคำผิดและพิมพ์ไม่ชัดเจน ขนาดตัวอักษรเล็กไป ปกไม่ดึงดูดใจและการเย็บเล่มไม่คงทนถาวร สำหรับเรื่องกระดาษที่พิมพ์มีคุณภาพไม่คึก เป็นปัญหาที่สำนักพิมพ์ต่าง ๆ ประสบบ่อย เนื่องจากจำนวนพิมพ์หนังสือสำหรับเล่มมีไม่มาก เป็นเหตุให้ต้นทุนการผลิตสูง ประกอบกับกำลังซื้อของผู้อ่านมีจำกัด นับเป็นภาวะที่น่าเห็นใจ ซึ่งองค์การและหน่วยงานของรัฐบาลควรให้การสนับสนุนบางตามควร ประเด็นสำคัญคือคุณภาพประกอบ ผู้วิจัยได้ประมวลจากความคิดเห็นของนักเรียนที่ระบุไว้ในแบบสอบถามเรื่องบุญส่ง ซึ่งไม่มีภาพประกอบในลักษณะที่ไม่พึงพอใจ ก็เป็นที่ยืนยันว่าเด็กวัยนี้ยังเห็นความสำคัญและมีความชอบหนังสือที่มีภาพประกอบอยู่ ไม่ว่าจะเป็นภาพการ์ตูนในเรื่อง แก้วจอมแก่น หรือภาพวาดแบบไทยแท้ ดังเรื่อง เมื่อคุณตาคูณยายยังเด็ก เล่ม 2 ก็ตาม นับว่าตรงกับรายงานการประณามสมนาในหัวข้อเรื่อง หนังสือประเภทให้ความเพลิดเพลินสำหรับเด็กประถมศึกษาตอนปลาย ที่กล่าวถึงภาพประกอบว่า จำเป็นต้องมี ภาพนั้นจะต้องชัดเจน ถูกต้อง และประณีต ซึ่งอาจจะเป็นภาพสีหรือขาวดำก็ได้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2515 : 155 - 156) ทั้งนี้ขัดแย้งกับข้อเขียนของคุณัญจน (ัญจน อินทรกำแหง 2517 : 99) กับ แฮนนา และ แมคแอลลิสเตอร์ (Hanna and McAllister, 1960 : 46) ที่ว่า รูปภาพไม่จำเป็นสำหรับเด็กวัยนี้

งานลีลาการเขียน

จากการวิเคราะห์หนังสือจำนวน 29 เล่ม ผลปรากฏว่าหนังสือส่วนใหญ่มีคุณภาพตามเกณฑ์งานลีลาการเขียนอยู่ในระดับดี และระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาหนังสือที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ในระดับดีมาก คือเรื่องแก้วจอมแก่น จะเห็นว่าคุณสมบัติดังนี้คือ ใช้แนวการเขียนที่แปลกและใหม่ ใช้คำธรรมชาติที่เด็กใช้ในชีวิตประจำวัน มีบทสนทนามากกว่าการพรรณนาหรือบรรยาย ซึ่งบทสนทนานั้นเหมาะสมกับบุคลิกลักษณะตัวละคร ใช้ภาษาที่สละสลวย คุมคายแต่เข้าใจง่าย ตัวละครดำเนินตามบทบาทสอดคล้องกับวัย ภูมิหลัง และถูกของความหลักจิตวิทยา มีการพัฒนาเติบโตตามกาลเวลาในเรื่อง และที่น่าสนใจคือการแบ่งเนื้อหาออกเป็นตอนสั้น ๆ แล้วดำเนินเรื่องด้วยความรวดเร็ว โยมมีการลำดับเรื่องต่อเนื่องและสมเหตุสมผล เป็นที่ชื่นชอบของเด็กในวัยนี้ซึ่งตรงกับทฤษฎีการอ่านเรื่องหนังสือประเภทให้ความเพลิดเพลินสำหรับเด็กประถมศึกษาตอนปลาย (วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2516 : 38 - 39) และสอดคล้องกับหนังสือวรรณกรรมสำหรับเด็กและวัยรุ่นของ รัญจวน อินทรกำแหง (รัญจวน อินทรกำแหง 2517 : 99) แต่หนังสือส่วนใหญ่ขาดคุณสมบัติในการเสนอแนวความคิดเชิงสร้างสรรค์ที่จะเป็นแบบอย่างแก่เด็กวัยนี้ และการขมวดปมหรือทิ้งท้ายให้เด็กได้คิดโดยไม่มีลักษณะการสรุปหรือการสอนโดยตรง ซึ่งสมบูรณ์ คิงฆมานันท์ เสนอแนะว่าควรจะคอย ๆ สอดแทรกไว้ในเนื้อหาอย่างแนบเนียนควบคู่การแสดงออกของตัวละคร ไม่ใช่คำบอกเล่าของผู้เขียน (สมบูรณ์ คิงฆมานันท์ 2522 : 71)

และเมื่อตรวจสอบผลการวิเคราะห์โดยอาศัยค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสือ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์สูงสุดและต่ำสุดในค่านี้อาหา ลักษณะรูปเล่ม และลีลาการเขียนจำนวน 6 เล่ม แล้วพบว่ามีความสอดคล้องกันทุกด้านและทุกเล่ม กล่าวคือหนังสือที่รับค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์สูงในแต่ละด้านก็จะได้รับค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงด้วย ทวนองเดียวกันหนังสือที่รับค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ต่ำในแต่ละด้านก็จะได้รับค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่ำเช่นกัน ดังนั้นจึงพอจะเชื่อมั่นได้ว่าผลการวิเคราะห์หนังสือเป็นไปตามเกณฑ์โดยปราศจากอคติ และกล่าวได้ว่าเกณฑ์การวิเคราะห์มีความชัดเจนสามารถวิเคราะห์หนังสือได้อย่างเที่ยงตรง

๑. ข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์หนังสือสำหรับเด็กวัย 11 - 14 ปี ที่พิมพ์ในประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 - 2522 ผู้วิจัยขอเสนอแนวคิดที่อาจเป็นประโยชน์ต่อการหนังสือสำหรับเด็ก และการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้ คือ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้เขียนหนังสือสำหรับเด็ก ควรใช้ศึกษาคูณลักษณะหนังสือสำหรับเด็ก ตลอดจนความสนใจและความต้องการของเด็กอย่างลึกซึ้ง เพื่อเลือกสรร เขียนเฉพาะวัยที่มีความคุ้นเคยตามแนวทางที่ตนถนัดและมีความพอใจ ควรระบุวัตถุประสงค์ไว้ในหนังสือด้วย ผู้เขียนมีโอกาสในการสร้างสรรค์ผลงานได้ทุกประเภท เนื่องจากเด็กวัย 11 - 14 ปี มีความสนใจในการอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะเรื่องราวเกี่ยวกับการผจญภัย การแนะนำแนวทางให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์เพื่อเตรียมประกอบอาชีพและการปฏิบัติตนของเด็กวัยนี้ในประเทศต่าง ๆ อันเป็นเนื้อหาที่เด็กพอใจจะอ่านอย่างยิ่งหากอยู่ในวงการหนังสือสำหรับเด็กในประเทศไทย

2. ข้อเสนอแนะสำหรับสำนักพิมพ์ ควรมีการพิจารณาปรับปรุงลักษณะรูปแบบของหนังสือให้มีความคงทนและดึงดูดใจให้น่าอ่านยิ่งขึ้น มีความพิถีพิถันในเรื่องคุณภาพการพิมพ์ โดยเฉพาะการพิสูจน์อักษรควรให้ถูกต้องเสมอ กระดาษที่ใช้พิมพ์ควรมีสีขาวและมีคุณภาพดี ภาชนะประกอบมีสิ่งที่ดีควรละเลย และถ้าเป็นไปได้ควรจัดพิมพ์หนังสือแต่ละชื่อเรื่องเป็น 2 รูปแบบ คือฉบับปกอ่อนพิมพ์ด้วยกระดาษปรู๊ฟเพื่อจำหน่ายให้กับเด็ก และฉบับปกแข็งสำหรับห้องสมุด ทั้งนี้ควรสนับสนุนนักเขียนใหม่ ๆ ให้ผลิตหนังสือสำหรับเด็กให้มั่งคั่งปริมาณและคุณภาพที่ดีต่อไป

3. ข้อเสนอแนะสำหรับบรรณารักษ์ แม้หนังสืออ่านเพื่อความเพลิดเพลินจะมีหนังสือที่ให้ความรู้โดยตรง แต่ก็เป็นจุดเริ่มต้นแห่งการพัฒนานิสัยรักการอ่านให้เกิดขึ้นกับเด็ก ฉะนั้นควรจัดให้มีหนังสือประเภทนี้สำหรับเด็กโดยเฉพาะด้วยการคัดเลือกหนังสือที่มีคุณภาพดี มาจัดกิจกรรม และบริการให้แก่เด็กอย่างทั่วถึงในห้องสมุด ทั้งนี้บรรณารักษ์ควรขอความเห็น และสังเกตแนวโน้มในการอ่านของเด็กประกอบการพิจารณาในการจัดซื้อ

4. ขอเสนอแนะสำหรับผู้ปกครองนักเรียน ควรให้โอกาสแก่เด็กในการเลือกซื้อหนังสือเพื่อตนเองบ้าง พร้อมกับส่งเสริมให้เด็กมีหนังสืออ่านเพื่อความเพลิดเพลินโดยให้เป็นของขวัญเนื่องในโอกาสต่าง ๆ และควรใช้เวลาเพื่อสนทนาวิพากษ์วิจารณ์หนังสือดังกล่าวร่วมกันกับเด็ก ทั้งนี้เพื่อให้เด็กเกิดวิจยารมณ์และรสนิยมในการอ่าน

5. ขอเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

5.1 สภาพแวดล้อม เป็นที่น่าสังเกตว่า สถานที่ บรรยากาศ และช่วงระยะเวลาในการวิเคราะห์ อาจจะมีผลต่อการให้คะแนน ฉะนั้นหากจะมีการวิเคราะห์ต่อไปควรเลือกช่วงเวลาเดียวกันและกระทำเพียงวันละหนึ่งครั้งเท่านั้น ส่วนการเลือกสถานที่สำหรับใช้ในการวิเคราะห์ ต้องให้มีความสงบ ปราศจากเสียงรบกวนและใช้สถานที่นั้นเพียงแห่งเดียว

5.2 ผู้เขียนและสำนักพิมพ์อาจจะมีส่วนให้เกิดความลำเอียงในการให้คะแนนในการวิเคราะห์ คือความนิยมผู้เขียนเป็นรายบุคคลและความเชื่อถือในสำนักพิมพ์บางแห่ง ซึ่งอาจแก้ไขได้โดยให้ผู้ที่มีความสนใจ มีความรู้และมีประสบการณ์ในด้านหนังสือสำหรับเด็กมาร่วมวิเคราะห์และจำกั้ข้อบกพร่องในการวิจัยเฉพาะเป็นสำนักพิมพ์

5.3 ราคาหนังสือเป็นปัจจัยสำคัญที่ควรพิจารณาควบคู่ไปกับคุณภาพของกระดาษ เพราะหนังสือบางเล่มคุณภาพของกระดาษดี ใค้การะดับคะแนนสูง แต่เมื่อตรวจสอบราคาของหนังสือก็พบว่าหนังสือที่คุณภาพของกระดาษดีราคามักจะสูง

5.4 ประเภทของหนังสือ อาจจะทำให้เกิดความเอนเอียงในการให้คะแนน ต่อหนังสือประเภทใดประเภทหนึ่งโดยเฉพาะ ดังนั้นการวิเคราะห์แต่ละครั้ง ควรแบ่งประเภทของหนังสือให้ละเอียด เช่น เรื่องสั้น รวมเรื่องสั้น เรื่องเดี่ยวแต่แบ่งเป็นหลายตอน หรือเรื่องยาวเป็นนิยายรักโศก นิยายวิทยาศาสตร์ เรื่องเกี่ยวกับการผจญภัย การใช้ชีวิตในต่างแดน ฯลฯ

5.5 ควรได้มีการวิเคราะห์คุณภาพหนังสือแปลสำหรับเด็ก

5.6 เปรียบเทียบความสนใจและความต้องการในการอ่านหนังสือแปล และหนังสือที่นักเขียนไทยแต่งขึ้นในแต่ละประเภทของหนังสือ

บรรณาธิการ

บรรณานุกรม

- กิตยวที หนูชื่อ "ชุมนุมนักเขียนน้อย" โลกหนังสือ 2 : 13 มีนาคม 2522
- นพพร เพียรพิกุล "เด็กกับหนังสือ" วิทยาสาร 1 : 13 - 15, 57 1 มกราคม 2522
- นารีรัตน์ อยู่กิจธิชัย การวิเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติมหมวดสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษา
ตอนปลาย ปรินฎานันท์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2520, 95 หน้า
อัคราเนนา
- บันลือ พฤษะวัน วรรณกรรมกับเด็ก ไทยวัฒนาพานิช 2521, 136 หน้า
- พิชัย เทพนมิตร การศึกษาความสนใจและแนวการอ่านของนักเรียนระดับอายุ 13 - 16 ปี
ในโรงเรียนรัฐบาลในกรุงเทพมหานคร ปรินฎานันท์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา
ประสานมิตร 2516, 176 หน้า อัคราเนนา
- แมนมาศ ขวลิต "หนังสือสำหรับเด็กและเยาวชน" จันทร์เกษม 69 : 4 - 15 มีนาคม -
เมษายน 2509
- วัชนี ศรีไพรวรรณ "การเขียนหนังสือสำหรับเด็กและวัยรุ่น" ประชาศึกษา 16 : 9
เมษายน 2508
- วัณจวน อินทรกำแหง วรรณกรรมสำหรับเด็กและวัยรุ่น กวางกมล 2517, 125 หน้า
- ลมูล รัตตากร "การเขียนหนังสือสำหรับเด็ก" วารสารทองสมุท 1 : 46 - 57
มกราคม - กุมภาพันธ์ 2506
- วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องหนังสือสำหรับเด็ก
แผนประถมศึกษาและแผนกบรรณารักษศาสตร์ 2516, 164 หน้า
- วิริยะ สิริสิงห "ชุมนุมนักเขียนน้อย" โลกหนังสือ 2 : 13 มีนาคม 2522
- วีระ ท. สุวรรณ รายงานการสัมมนาเรื่องการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก ณ ศูนย์ฝึกอบรมครู
กรมสามัญศึกษา 17 - 20 กุมภาพันธ์ 2515 หน้า 69 - 90 สมาคมภาษาและหนังสือ
แห่งประเทศไทย 2515

วุฒิ แตรสังข์ การศึกษาแบบ สี่ และขนาดของภาพประกอบแบบเรียนที่นักเรียนชั้นประถมศึกษา

ตอนปลายขอบ ปริญญาโท กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2514,
133 หน้า อักสาเนา

ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมวิชาการ รายงานการสัมมนาเรื่องหนังสืออ่านสำหรับเด็ก
กลุ่มอายุ 11 - 16 ปี 2510, 295 หน้า

_____, รายงานการสำรวจความสนใจและรสนิยมในการอ่านของเด็กและเยาวชนไทย
2519, 43 หน้า

_____, กรมวิสามัญศึกษา รายงานการสัมมนาเรื่องการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก 2515,
261 หน้า

สมทรง สัตถายัน การศึกษาเกี่ยวกับลักษณะหนังสือที่เด็กชอบ วิทยานิพนธ์ คม. จุฬาลงกรณ์-
มหาวิทยาลัย 2516, 126 หน้า อักสาเนา

สมบุญ กิ่งฉนวนนท์ "เกณฑ์ในการคัดเลือกหนังสือสำหรับเด็ก" บรรณศาสตร์ 2 : 69 - 73
เมษายน 2522

สมโรจน์ สวัสดิกุล ณ อยุธยา "การเขียนเรื่องสั้นสำหรับเด็ก" จันทร์เกษม 37 :
11 - 14, 40 พฤศจิกายน - ธันวาคม 2503

สีหะรา พินิจกุล และ สุชาติ สวัสดิ์ศรี "อิทธิพลของวรรณกรรมที่ต่อคนรุ่นใหม่"
ราชบัณฑิตยสถาน 1 : 63 - 67 กรกฎาคม - กันยายน 2521

สิรินธร เทพรัตนราชสุภา, สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้า "ห้องสมุดในทัศนะของข้าพเจ้า"
พระสังฆาณัติหอสมุดครั้งที่ 1 พ.ศ. 2519 หน้า 2 สมาคมหอสมุดแห่งประเทศไทย
2519

สุกรี รอดโพธิ์ทอง ขนาดและแบบตัวพิมพ์ไทยที่เหมาะสมสำหรับแบบเรียนระดับประถมศึกษา
ตอนปลาย วิทยานิพนธ์ คม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2519, 86 หน้า อักสาเนา

Anderson, Hudson Milo. "Analysis of the Relationship of Selected
Factors to the Nature of the Voluntary Reading of Adolescents,"
Dissertation Abstract. 2 : 4577A, May, 1964.

- Anuar, Hedwig. "Children's Information Services in Southeast Asia," The School Librarian. 1 : 11 - 16, March, 1979.
- Carlsen, G. Robert. Books and the Teen-age Reader. New York, Harper & Row, 1971. 247 p.
- Gulford, J.P. Fundamental Statistics in Psychology and Education. New York, McGraw-Hill, 1965. 605 p.
- Hanna, Geneva R. and Mariana K. McAllister. Books, Young People and Reading Guidance. New York, Harper and Row, 1960. 219 p.
- Horne, Marion Van. Give Children Wings : A Manual on How to Write for Children. New York, Committee on World Literacy and Christian Literature, 1970. 109 p.
- Huck, Charlottee S. Children's Literature in the Elementary School. 3 rd.ed. New York, Holt Rinehart and Winston, 1976. 815 p.
- Hurlock, Elizabeth B. Developmental Psychology. 3 rd. ed. New York, McGraw Hill, 1968. 926 p.
- Magnusson, David. Test Theory, trans by Hunter Mabon. Massachusetts, Addison-Wesley Publishing Company, 1976. 270 p.
- Schonell, Fred J. The Psychology and Teaching of Reading, p. 192. 4 th. ed. London, Tweeddale Court, 1962.
- Tooze, Ruth. Storytelling. Englewood Cliffs, Prentice-Wall, 1969. 268 p.

-

ภาคผนวก

•

ภาคผนวก ก.

เกณฑ์การวิเคราะห์หนังสือสำหรับเด็กวัย 11 – 14 ปี

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

3 กันยายน 2522

เรียน

ดิฉันกำลังทำปฏิญานพนธ์เรื่อง "การวิเคราะห์หนังสือสำหรับเด็กวัย 11 - 14 ปี ที่พิมพ์ในประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 - 2522" โดยมี อาจารย์สมบูรณ์ หิงหมั่นนท์ เป็นประธาน ควบคุมปฏิญานพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ เกษร เจริญรักษ์ เป็นกรรมการ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะหนังสืออ่านเพื่อความเพลิดเพลินซึ่งเขียนและจัดพิมพ์เป็นภาษาไทย โดยมีเนื้อหาเป็นจุดเด่นของเรื่อง และเครื่องมือที่สำคัญยิ่งในการทำปฏิญานพนธ์ครั้งนี้ คือ เกณฑ์การวิเคราะห์หนังสือสำหรับเด็ก เกณฑ์นี้ไม่สามารถนำไปใช้ได้ ถาขาดความกรุณาจากอาจารย์ในฐานะผู้เชี่ยวชาญคานวณกรรมสำหรับเด็กช่วยพิจารณาตรวจสอบ คุณภาพของเกณฑ์ ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ดิฉันหวังว่า อาจารย์คงจะอนุเคราะห์เป็นวิทยาทานเพื่อประโยชน์ของการศึกษาต่อไป.

ด้วยความเคารพอย่างสูง

S-๗ ๖๖-๖๖

(นางสาวรัชณี แพรนิมิตร)

นิสิตปริญญาโท สาขาบรรณารักษศาสตร์

การวิเคราะห์หนังสือสำหรับเด็กวัย 11 - 14 ปี ที่พิมพ์ในประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 - 2522 เรื่อง

เกณฑ์การวิเคราะห์	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ควรปรับปรุง	ใช้ไม่ได้
<u>ด้านเนื้อหา</u> 1. เนื้อหาให้ความสนุก เพลิดเพลิน 2. เป็นเรื่องที่ให้ความบันเทิง 3. เนื้อหาให้ออกคิด คติสอนใจ และแนวทางในการดำเนินชีวิต 4. เป็นเนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดค่านิยมที่ดีของไทย 5. ให้ความรู้ ข้อคิดเห็น และข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน 6. มีความเหมาะสมกับสภาพเหตุการณ์ในสังคมปัจจุบัน 7. เนื้อหากระตุ้นให้เด็กเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 8. ช่วยสร้างเสริมจินตนาการให้เด็กก้าวไปไกลกว่าสภาพที่เคยพบเห็น 9. เป็นเรื่องที่ตรงกับความสนใจ เช่น เรื่องของเด็กในวัยเดียวกัน เรื่องเกี่ยวกับการผจญภัย การท่องเที่ยวหรือสภาพแวดล้อมที่เผชิญอยู่ ฯลฯ 10. เรื่องสนองความต้องการและอารมณ์ที่ปรารถนา เช่น เรื่องของคนเก่ง คนฉลาด คนที่กล้าหาญ เป็นต้น 11. ให้ความรู้เฉพาะเรื่องแก่เด็ก 12. ให้ความรู้รอบตัวแก่เด็ก					

เกณฑ์การวิเคราะห์	ดี มาก	ดี	ปาน กลาง	ควร ปรับปรุง	ใช้ ไม่ได้
13. ช่วยเพิ่มเก็บความรู้ และช่วยพัฒนาการเรียนรู้ ในชีวิต 14. เนื้อเรื่องช่วยให้เห็นวิสัยทัศน์หาอย่างใช้เหตุผล ถูกต้อง					
<u>กานลักษณะรูปเล่ม</u>					
1. ขนาดรูปเล่ม 6 x 8.5 นิ้ว ประเภทแนวตั้ง (Upright)					
2. ความหนาไม่เกิน 200 หน้า					
3. ตัวอักษรประเภท ๘.๘. ขนาดประมาณ 16 - 20 พอยท์					
4. ใช้ตัวพิมพ์ที่มีลักษณะพิเศษ เช่น ตัวคำหนา หรือ ตัวเอนเพื่อเน้นข้อความสำคัญ					
5. กระดาษปอนด์หนา 60 แกรมขึ้นไป					
6. การจัดหน้ามีการเว้นว่างรอบขอบทั้งสี่ด้าน ประมาณ .5 ถึง 1 นิ้ว					
7. ตัวอักษรมองเห็นชัดเจน เป็นระเบียบ สม่่าเสมอ น่าอ่าน					
8. พิมพ์ตัวสะกด กว้าง สละ พยัญชนะ วรรณยุกต์ ใช้เครื่องหมายต่าง ๆ และวางวรรคตอนถูกต้อง					
9. ภาพประกอบสวยงามและชัดเจน					
10. ภาพประกอบถูกต้อง ตรงกับธรรมชาติและความ เป็นจริง					

เกณฑ์การวิเคราะห์	ดี มาก	ดี	ปาน กลาง	ควร ปรับปรุง	ใช้ ไม่ได้
11. ภาพประกอบสอดคล้องและสัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง ในแต่ละตอน 12. ปกมีภาพและสีที่ดึงดูดใจ 13. ปกสามารถอธิบายเรื่องราวในเนื้อหาได้และ มีความสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง 14. การเย็บเล่มแข็งแรง ทนทาน ไม่หลุดง่าย 15. การเข้าเล่มดี เด็กสามารถเปิดอ่านได้สะดวก					
<u>กานัลลาการเขียน</u> 1. ใช้แนวการเขียนที่แปลกและใหม่ ดึงดูดความ สนใจในการอ่าน 2. ไม่เป็นวิชาการหรือมีลักษณะการสอนโดยตรง แต่จะแฝงไว้โดยเด็กไม่รู้ตัว 3. ใช้บทสนทนามากกว่าการพรรณนาหรือบรรยาย 4. คำเน้นเรื่องควยความรวดเร็ว 5. การลำดับเรื่องต่อเนื่องและสมเหตุสมผล 6. บทสนทนาเหมาะสมกับบุคลิกลักษณะตัวละคร ในเรื่อง 7. มีความสมจริงสอดคล้องกับบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม และสถานการณ์ของเรื่อง 8. ใช้คำธรรมดาที่เด็กใช้ในชีวิตประจำวัน 9. ใช้ภาษาที่สละสลวย คมคาย แต่เข้าใจง่าย					

เกณฑ์การวิเคราะห์	ดี มาก	ดี	ปาน กลาง	ควร ปรับปรุง	ใช้ ไม่ได้
10. ใช้ประโยชน์กาย สั้น ไม่ซับซ้อน 11. ตัวละครคำนึงตามบทบาท มีพฤติกรรมสอดคล้องกับวัย ภูมิหลัง และถูกติดตามหลักจิตวิทยา 12. ตัวละครมีการพัฒนาและเติบโตตามกาลเวลาในเรื่อง 13. ตัวละครสมเหตุสมผลไม่มากเกินไปจนจำเป็น ตัวละครทุกตัวมีความสำคัญต่อเนื้อเรื่อง 14. ตัวละครเอกต้องเด่นชัดและสอดคล้องกับเหตุผล 15. คลื่นคลายปัญหาต่าง ๆ อย่างกระจ่างชัด 16. จบลงด้วยความสุข ความสำเร็และความสมหวัง 17. จบลงด้วยการให้แนวความคิดเชิงสร้างสรรค์ที่จะเป็นแบบอย่างแกผู้อ่านอันเหมาะสมกับวัย 18. ทิ้งท้ายให้อ่านได้คิด					

ภาคผนวก ข.
การคำนวณค่า Reliability

การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษา
จากสูตรการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม Alpha Coefficient

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \cdot \frac{S_t^2 - \sum S_1^2}{S_t^2}$$

เมื่อ r_{tt} = ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ
 n = จำนวนข้อของแบบสอบถามทั้งฉบับ
 S_t^2 = ความแปรปรวนทั้งฉบับ
 S_1^2 = ความแปรปรวนรายข้อ
 $\sum S_1^2$ = ผลรวมความแปรปรวนรายข้อ

ตอนที่ 1 คำนวณเนื้อหา

$$\begin{aligned} n &= 7 \\ S_t^2 &= 15.382 \\ \sum S_1^2 &= 6.774 \\ r_{tt} &= \frac{7}{7-1} \cdot \frac{15.382 - 6.774}{15.382} \\ &= 1.167 \times .560 \\ &= 0.654 = \text{ค่า } Z_r = .784 \end{aligned}$$

ตอนที่ 2 คำนวณลักษณะรูปเล่ม

$$\begin{aligned} n &= 7 \\ S_t^2 &= 13.980 \\ \sum S_1^2 &= 5.523 \\ r_{tt} &= \frac{7}{7-1} \cdot \frac{13.980 - 5.523}{13.980} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 &= 1.167 \times .605 \\
 &= .706 = \text{ค่า } Z_r = .877
 \end{aligned}$$

ตอนที่ 3 การตัดค่าการเขียน

$$\begin{aligned}
 n &= 7 \\
 S_t^2 &= 21.846 \\
 \Sigma S_1^2 &= 7.188 \\
 r_{tt} &= \frac{7}{7-1} \cdot \frac{21.846 - 7.188}{21.846} \\
 &= 1.167 \times .671 \\
 &= .783 = \text{ค่า } Z_r = 1.058
 \end{aligned}$$

ค่า Z เฉลี่ย

$$\begin{aligned}
 &= \frac{.784 + .877 + 1.058}{3} \\
 &= .906 \\
 r_{tt} &= .720
 \end{aligned}$$

ค่า Reliability ของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .72

ภาคผนวก ก.
แบบสอบถามความคิดเห็นของเด็ก

แบบสอบถามความคิดเห็น

เมื่อนักเรียนอ่านหนังสือเรื่อง

แล้วมีความคิดเห็นอย่างไร

กรุณาตอบแบบสอบถามตามความรู้สึกที่แท้จริงของนักเรียน โดยเขียนเครื่องหมาย ✓
ให้ตรงกับข้อที่ต้องการเพียงข้อเดียว กึ่งตัวอย่าง

ความคิดเห็น	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
o เนื้อเรื่องสนุก		✓			
oo เนื้อเรื่องน่าสนใจ	✓				

แสดงว่า นักเรียนมีความคิดเห็นว่าหนังสือเล่มนี้มีเนื้อเรื่องสนุกมาก และเป็นเรื่องที่น่าสนใจมากที่สุด

ความคิดเห็น	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ให้ความเพลิดเพลิน					
2. ให้อารมณ์และคติประจำใจ					
3. เรื่องเป็นไปในสังคมปัจจุบัน					
4. ทำให้เกิดความคิดริเริ่มที่จะประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ ขึ้น					
5. ให้ความรู้เฉพาะเรื่อง					
6. ให้ความรู้รอบตัวทั่ว ๆ ไป					
7. เป็นเรื่องที่ควรทราบ					
8. ภาพและสีของปกดูน่าสนใจ					
9. ชื่อเรื่องเป็นจุดสนใจให้อ่าน					
10. ภาพประกอบชัดเจนดี					

ความคิดเห็น	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
11. ภาพสื่อกดลองและสัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง					
12. ตัวหนังสืออ่านแล้วสบายตา					
13. เปิดอ่านได้สะดวก					
14. ชอบขนาดของหนังสือ					
15. ชอบตัวละครในเรื่อง					
16. ชอบบทสนทนาในเรื่อง					
17. การบรรยายเป็นไปตามลำดับ					
18. การดำเนินเรื่องเป็นไปอย่างรวดเร็ว					
19. พอใจในวิธีการเขียน					
20. มีความรู้สึกรักอยากอ่านต่อให้จบรวดเดียว					
21. ชอบการลงท้ายของเรื่อง					